

รายงานประจำปี ๒๕๕๓

ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดกาญจนบุรี
สำนักวิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืด
กรมประมง

สารบัญ

	หน้า
จังหวัดกาญจนบุรี	๔
ประวัติศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดกาญจนบุรี	๗
รายนามผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าสถานีและผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดกาญจนบุรี	๙
อัตรากำลัง	๑๐
งบประมาณ	๑๒
งานอำนวยการ	๑๕
ผลการปฏิบัติงานตามแผนงาน/กิจกรรม/โครงการ	
กิจกรรมเพิ่มผลผลิตพันธุ์สัตว์น้ำจืด	๑๖
กิจกรรมประเมินปริมาณสัตว์น้ำต่อหน่วยลงแรงประมงในแหล่งน้ำจืด (CPUE)	๑๙
กิจกรรมตรวจสอบและรับรองคุณภาพสินค้าประมง	๒๕
กิจกรรมพัฒนาการเพาะเลี้ยงและปรับปรุงพันธุ์	๒๙
โครงการฟื้นฟูทรัพยากรพันธุ์ปลาและสัตว์น้ำจืดของไทย	๓๕
โครงการศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชนด้านประมง	๓๗
งานเงินทุนหมุนเวียนเพื่อการผลิตพันธุ์ปลา พันธุ์กุ้ง และพันธุ์สัตว์น้ำอื่น ๆ	๓๙
ข่าวประชาสัมพันธ์หน่วยงานประจำปี ๒๕๕๓	๔๐

บันทึกผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดกาญจนบุรี

ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดกาญจนบุรี ได้จัดทำรายงานประจำปี ๒๕๕๓ ฉบับนี้ เพื่อเผยแพร่ผลการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการต่างๆ ตามที่ได้รับมอบหมายจากกรมประมง ความสำเร็จในการปฏิบัติงานที่เกิดขึ้นเป็นความสำเร็จภายใต้การได้รับความเมตตาจากผู้บังคับบัญชาในทุกระดับชั้น ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานเป็นอย่างดี ข้าพเจ้าในนามของผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดกาญจนบุรี ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ นอกจากการได้รับการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชาแล้ว ศูนย์ฯ ต้องขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานทุกท่าน ที่ร่วมมือร่วมใจกันปฏิบัติงานด้วยความวิริยะอุตสาหะ เสียสละร่างกาย แรงใจ และขอขอบคุณหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐ ภาคประชาชน ที่ได้ให้ความร่วมมือและสนับสนุนการปฏิบัติงานเป็นอย่างดี

(นายเอกพจน์ เจริญศิริวงษ์ธนา)
ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดกาญจนบุรี

ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดกาญจนบุรี
หมู่ที่ ๑ ตำบลม่วงชุม อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี ๗๑๑๑๐
โทรศัพท์. ๐ ๓๔๖๑ ๑๑๔๔ โทรสาร. ๐ ๓๔๖๑ ๓๐๗๓
e - mail : kanchanaburii@yahoo.com

จังหวัดกาญจนบุรี

สถานที่ตั้งและอาณาเขต

จังหวัดกาญจนบุรี ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกสุดของประเทศไทย ห่างจากกรุงเทพฯ ประมาณ ๑๓๐ กิโลเมตร มีพื้นที่ทั้งหมด ๑๙,๔๘๓ ตารางกิโลเมตร หรือ ๑๒,๑๗๖,๙๖๘ ไร่ พื้นที่ส่วนใหญ่กว่า ๗๐ เปอร์เซ็นต์ เป็นภูเขา มีอาณาเขตมากเป็นอันดับที่ ๓ ของประเทศ เป็นจังหวัดชายแดนทางภาคตะวันตก มีอาณาเขตติดต่อกับสหภาพเมียนมาร์ เป็นระยะทางตามแนวเทือกเขาตะนาวศรี ประมาณ ๓๗๐ กิโลเมตร

ตราสัญลักษณ์ประจำจังหวัดกาญจนบุรี

สัญลักษณ์เจดีย์สามองค์ทรงป้าน เป็นศิลปะแบบมอญ สูงประมาณ 6 เมตร ช่องห่างระหว่างเจดีย์ 5-6 เมตร

คำขวัญประจำจังหวัดกาญจนบุรี

“ แคว้นโบราณ ด่านเจดีย์ มณีเมืองกาญจน์ สะพานข้ามแม่น้ำแคว แหล่งแร่ น้ำตก ”

ดอกไม้ประจำจังหวัดกาญจนบุรี

ดอกกาญจนิกา (ชื่อพื้นเมือง ลั่นทมเขา แดเขา สะเดาดง)

ต้นไม้ประจำจังหวัดกาญจนบุรี

ต้นขานาง (ชื่อพื้นเมือง คenang ละนาง เขพลู ช้างเผือกหลวง)

มรดกโลก

ทุ่งใหญ่นเรศวร

ลักษณะภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศของจังหวัดกาญจนบุรี แบ่งออกเป็น ๕ เขต ได้แก่

๑.บริเวณที่มีความสูงต่ำกว่า ๑๐๐ เมตร (ระดับน้ำทะเล) ประกอบด้วยพื้นที่บริเวณลุ่มน้ำลำตะเพิน ที่ราบเชิงเขา ติดต่อกับที่ราบลุ่มแม่น้ำแม่กลอง บริเวณนี้เป็นตะพักแม่น้ำที่ถูกแผ้วถางเป็นพื้นที่ใช้ในการเพาะปลูกมาเป็นเวลานาน อยู่ในเขตอำเภอเมืองกาญจนบุรี ท่าม่วง ท่ามะกา พนมทวน บริเวณที่มีความสูง ๑๐๐-๔๐๐ เมตร ประกอบด้วยภูเขาที่มีความสูงไม่มาก ส่วนใหญ่เป็นที่ราบชายเขามีลักษณะลาดชัน เพราะการพังทลายของภูเขาหินปูน พื้นที่อยู่ในเขตอำเภอไทรโยค บ่อพลอย และศรีสวัสดิ์

๒.บริเวณที่มีความสูง ๔๐๐-๑,๐๐๐ เมตร เป็นภูเขาสูงอยู่ในลุ่มแม่น้ำแควน้อย แควใหญ่ ประกอบด้วยภูเขาขนาดใหญ่เป็นแนวยาวสลับด้วยร่องน้ำขนาดเล็ก เป็นเขตที่อุดมสมบูรณ์ไปด้วยสัตว์ป่านานาชนิด อยู่ในเขตอำเภอสังขละบุรี ทองผาภูมิ และศรีสวัสดิ์

๔.บริเวณที่มีความสูง ๑,๐๐๐-๑,๕๐๐ เมตร เป็นภูเขาสูงทางด้านเหนือของจังหวัด ซึ่งเป็นเขตภูเขาและป่าไม้สำคัญของจังหวัด อยู่ในเขตอำเภอสังขละบุรี ทองผาภูมิ ศรีสวัสดิ์

๕.บริเวณที่มีความสูงเกินกว่า ๑,๕๐๐ เมตร เป็นเขตที่ประกอบด้วยภูเขาสูงเกินกว่า ๑,๕๐๐ เมตร ขึ้นไป

ทิวเขาที่สำคัญ

ลักษณะภูมิประเทศทั่วไปคล้ายคลึงกับทางภาคเหนือ มีทิวเขาสลับกับหุบเขาแคบ ทิวเขามีทิศทางจากภาคเหนือลงใต้ โดยมีทิวเขา ๒ แนว คือ

๑.ทิวเขาถนนธงชัย เริ่มจากจังหวัดเชียงใหม่ ผ่านจังหวัดตากและกาญจนบุรี ทอดเป็นแนวยาวลงไปตามใต้จนสุดปลายทิวเขาสันสุดลงที่ช่องเขาควาย ตำบลท่ามะขาม เขตอำเภอเมืองกาญจนบุรี

๒.ทิวเขาตะนาวศรี เริ่มเกิดจากเขาทางตอนเหนือของด่านเจดีย์สามองค์ จังหวัดกาญจนบุรี ทอดไปตามแนวเส้นแบ่งเขตแดนไทย-พม่า ลงมาทางใต้ ผ่านเขตจังหวัดราชบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ และชุมพร สุดปลายทางทิวเขาที่ถนนเพชรเกษม ตอนชุมพร-ปากจั่น รวมความยาว ๘๕๓ กิโลเมตร ทิวเขานี้มีช่องเขาที่เป็นทางผ่านได้สะดวก เป็นเส้นทางการค้าและเส้นทางเดินทัพระหว่างไทย-พม่า ได้แก่ ช่องด่านเจดีย์สามองค์ และช่องด่านบ้องตี้ ช่องด่านสันพร้าว ช่องด่านสิงขร

แม่น้ำที่สำคัญ

กาญจนบุรีเป็นต้นกำเนิดแม่น้ำสำคัญของประเทศ ๓ สาย คือ

๑.แม่น้ำแควใหญ่ หรือแควศรีสวัสดิ์ เกิดจากทิวเขาถนนธงชัยปลายเขตแดนจังหวัดตาก และอุทัยธานี ไหลผ่านอำเภออุ้มผาง จังหวัดตาก ผ่านเขตทุ่งใหญ่นเรศวร จังหวัดอุทัยธานี ต่อกับอำเภอศรีสวัสดิ์ อำเภอเมืองกาญจนบุรี ไหลมารวมกับแม่น้ำแควน้อยที่ตำบลปากแพรก เป็นต้นแม่น้ำแม่กลอง มีความยาวทั้งหมด ๔๕๐ กิโลเมตร

๒.แม่น้ำแควน้อย หรือแควไทรโยค เกิดจากแนวเขาตะนาวศรีบริเวณทุ่งใหญ่นเรศวร อำเภอสังขละบุรี โดยมีลำน้ำรันตี ของกาเลียและบิคลี ไหลมารวมกันบริเวณสามสบ กลายเป็นแม่น้ำแควน้อย ไหลผ่านอำเภอสังขละบุรี ทองผาภูมิ ไทรโยค และอำเภอเมือง มารวมกับแม่น้ำแควใหญ่ ที่หน้าเมืองกาญจนบุรี รวมระยะทาง ๓๑๕ กิโลเมตร

๓.แม่น้ำแม่กลอง เกิดจากแม่น้ำแควน้อยและแม่น้ำแควใหญ่ ไหลมารวมกันที่บริเวณหน้าเมืองกาญจนบุรี เป็นต้นแม่น้ำแม่กลอง ไหลผ่านอำเภอเมืองกาญจนบุรี ท่าม่วง ท่ามะกา เข้าสู่จังหวัดราชบุรี ผ่านอำเภอบ้านโป่ง โพธาราม เข้าเขตจังหวัดสมุทรสงคราม จนไปออกทะเลอ่าวไทย รวมระยะทาง ๑๔๐ กิโลเมตร (อยู่ในเขตจังหวัดกาญจนบุรี ๔๐ กิโลเมตร)

ทรัพยากรธรรมชาติ

ทรัพยากรแร่ ได้แก่ ดิบุก วุลแฟรม ซีไลต์ ตะกั่ว พลวง ฟลูออไรต์ โดโลไมต์ ฟอสเฟต ดินขาว เฟลด์สปาร์ แกรนิต หินปูน หินอ่อนและรัตนชาติ

ทรัพยากรป่าไม้ กาญจนบุรีอุดมสมบูรณ์ไปด้วยป่าไม้ มีผืนป่าที่ประกาศเป็นอุทยานแห่งชาติถึง ๕ แห่ง ได้แก่ อุทยานแห่งชาติเอราวัณ อุทยานแห่งชาติไทรโยค อุทยานแห่งชาติเฉลิมรัตนโกสินทร์ อุทยานแห่งชาติเขื่อนศรีนครินทร์ และอุทยานแห่งชาติเขื่อนวชิราลงกรณ

เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า กาญจนบุรี มีเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ๒ แห่ง ได้แก่ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทุ่งใหญ่นเรศวร และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาสลักพระ

เขื่อน

จังหวัดกาญจนบุรีมีเขื่อนกั้นแม่น้ำเพื่อการเกษตรกรรมและผลิตกระแสไฟฟ้า ดังนี้

- เขื่อนท่าทุ่งนา ตั้งอยู่ที่อำเภอเมืองกาญจนบุรี
- เขื่อนศรีนครินทร์ ตั้งอยู่อำเภอศรีสวัสดิ์
- เขื่อนวชิราลงกรณ (ชื่อเดิม “เขื่อนเขาแหลม”) ตั้งอยู่ที่อำเภอทองผาภูมิ
- เขื่อนแม่กลอง (ชื่อเดิม “เขื่อนวชิราลงกรณ”) ตั้งอยู่อำเภอท่าม่วง

อาชีพ

เนื่องจากกาญจนบุรีมีพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขาและป่าไม้ ประชาชนส่วนใหญ่จึงประกอบอาชีพเกษตรกรรม ดังนี้ การเกษตร โดยมีพืชเศรษฐกิจ ได้แก่ อ้อย ข้าว มันสำปะหลัง ข้าวโพด พืชผักทั่วไป ไม้ดอกและไม้ผล

การปศุสัตว์ ได้แก่ โคเนื้อ สุกร ไก่ เป็ด

การประมง การเลี้ยงปลาน้ำจืด เช่น ปลาดุก ปลาดุกเพียน ปลานิล ปลายี่สก ปลาสวาย

การอุตสาหกรรม มีหลายประเภทดังนี้ อุตสาหกรรมการเกษตร ได้แก่ โรงงานน้ำตาล โรงงานผลไม้กระป๋อง

อุตสาหกรรมบริการ การท่องเที่ยว ได้แก่ โรงแรม รีสอร์ท แพพัก แพล่อง ร้านอาหาร

อุตสาหกรรมก่อสร้าง ได้แก่ การก่อสร้าง วัสดุการก่อสร้าง ฯลฯ

สินค้าส่งออก

สินค้าทางการเกษตร ได้แก่ ข้าว ข้าวโพด ข้าวฟ่าง หอมใหญ่ พริก มันฝรั่ง ผักสด สับปะรด ใบกระถิน สินค้าอุตสาหกรรม ได้แก่ น้ำตาลทราย มันสำปะหลัง ผลไม้กระป๋อง

การปกครอง

จังหวัดกาญจนบุรี แบ่งเขตการปกครองออกเป็น ๑๓ อำเภอ ๙๕ ตำบล ๙๕๙ หมู่บ้าน องค์การบริหารส่วนจังหวัด ๑ แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล ๙๑ แห่ง เทศบาลเมือง ๒ แห่ง และเทศบาลตำบล ๒๘ แห่ง

ประวัติศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดกาญจนบุรี

ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดกาญจนบุรี เดิมใช้ชื่อว่า สถานีประมงน้ำจืดจังหวัดกาญจนบุรี ตั้งอยู่บริเวณเขื่อนแม่กลอง หมู่ที่ ๑ ต.ม่วงชุม อ.ท่าม่วง จ.กาญจนบุรี ห่างจากตัวจังหวัดกาญจนบุรีประมาณ ๑๓ กิโลเมตร กรมประมงได้ดำเนินการขอใช้ที่ดินดังกล่าวจากกรมชลประทาน จำนวน ๑๑๐ ไร่ และได้ขอขยายที่ดินออกไปอีก ๒๕ ไร่ ปัจจุบันมีเนื้อที่ทั้งหมดประมาณ ๑๓๕ ไร่

เริ่มดำเนินการก่อสร้างตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๖ ในระยะแรกได้ทำการบุกเบิกและปรับพื้นที่ ซึ่งเป็นเขตวัดเก่า มีสภาพเป็นป่ารก ดำเนินการก่อสร้างแล้วเสร็จในเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๗ และทำพิธีเปิดสถานีขึ้นเป็นทางการเมื่อวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๑๗ โดยมีนายเชิดชาย อมาตยกุล ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองบำรุงพันธุ์สัตว์น้ำ ในขณะนั้น เป็นประธานในพิธี และมีนายวิเศษ ชมเดช ดำรงตำแหน่งหัวหน้าสถานี เป็นคนแรก ต่อมาเมื่อกรมประมงได้มีการแบ่งส่วนราชการตามกรอบอัตราค่าจ้าง ๓ ปี ยกฐานะเป็นศูนย์พัฒนาประมงน้ำจืดในปี พ.ศ. ๒๕๓๓ โดยมีนายบุญช่วย ขาวปากน้ำ ดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาประมงน้ำจืดกาญจนบุรี เป็นคนแรก และจากการปฏิรูประบบราชการในเดือนตุลาคม ๒๕๔๕ ได้เปลี่ยนชื่อเป็น ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดกาญจนบุรี

มีหน้าที่ ศึกษา ค้นคว้า ทดสอบ วิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดและทรัพยากรประมงน้ำจืด โดยเน้นงานวิจัยที่เชื่อมโยงกับสถาบันต่างๆ ของสำนักฯ เพื่อนำเทคโนโลยีมาทดสอบขยายผล ภายใต้ข้อจำกัดของสภาพพื้นที่จริง วิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ พันธุ์สัตว์น้ำจืดเพื่อใช้ในการปล่อยเพื่อเพิ่มผลผลิตประมงและดำรงความอุดมสมบูรณ์ในแหล่งน้ำ และพันธุ์สัตว์น้ำจืดหายากหรือใกล้สูญพันธุ์ของแต่ละท้องถิ่นเพื่อการอนุรักษ์ และการวิจัยพื้นฐานที่จำเป็นเพื่อพัฒนาให้เป็นสัตว์น้ำเศรษฐกิจ วิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลชีววิทยาแหล่งน้ำ ทรัพยากรประมง และสังคม-เศรษฐกิจชาวประมง เพื่อประเมินสถานภาพ แนวโน้มของการประมงในแหล่งน้ำ และนำมาเป็นแนวทางในการบริหารจัดการทรัพยากรประมงในแหล่งน้ำ ติดตาม เฝ้าระวัง การเปลี่ยนแปลงของทรัพยากรประมงในแหล่งน้ำเพื่อการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน ตรวจสอบ ติดตามและรับรองฟาร์มเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ผลิตและขยายพันธุ์สัตว์น้ำจืดที่ได้รับการปรับปรุงพันธุ์ที่เหมาะสมแก่การปล่อยแหล่งน้ำเพื่อเพิ่มผลผลิตประมงและดำรงความอุดมสมบูรณ์ในแหล่งน้ำ และที่หายากและใกล้สูญพันธุ์ อนุรักษ์พันธุ์สัตว์น้ำและรักษาความหลากหลายทางชีวภาพในแหล่งน้ำ ให้บริการทางวิชาการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และให้การสนับสนุนทางวิชาการ โดยมีพื้นที่รับผิดชอบ ๒ จังหวัด ได้แก่ กาญจนบุรีและนครปฐม

การแบ่งงานภายใน

ก.งานธุรการ

มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับงานธุรการ งานสารบรรณ งานงบประมาณ การเงิน บัญชีและพัสดุ งานบุคคล ดูแลความเรียบร้อยสถานที่ราชการ และเวรยามรักษาการณ์ ควบคุมการใช้ การดูแล บำรุงรักษายานพาหนะ

ข.กลุ่มงานวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

มีหน้าที่ศึกษา ค้นคว้า ทดสอบ วิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด โดยเน้นงานวิจัยที่เชื่อมโยงกับสถาบันต่างๆ ของสำนักฯ เพื่อนำเทคโนโลยีมาทดสอบขยายผลภายใต้ข้อจำกัดของสภาพพื้นที่จริง วิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ ดำเนินการผลิตพันธุ์สัตว์น้ำโดยเน้นชนิดพันธุ์ที่เหมาะสมกับการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในท้องถิ่น ตรวจสอบ ติดตาม และรับรองฟาร์มเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด ให้บริการทางวิชาการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และให้การสนับสนุนทางวิชาการกับหน่วยงานส่วนภูมิภาคในเรื่องการกำกับ ดูแลด้าน

การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

ค.กลุ่มงานวิจัยแหล่งน้ำ

มีหน้าที่รับผิดชอบศึกษา ค้นคว้า วิจัย ชีววิทยาแหล่งน้ำ ทรัพยากรประมง สภาพะการทำการประมง สภาพะเศรษฐกิจและสังคมของชาวประมง เพื่อประเมินสถานการณ์และคาดการณ์ผลผลิตประมงในแหล่งน้ำ และใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการทรัพยากรประมงในแหล่งน้ำ ติดตาม เฝ้าระวังการเปลี่ยนแปลงของทรัพยากรประมงในแหล่งน้ำเพื่อการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน วิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดที่ใช้ในการปล่อยเพื่อเพิ่มผลผลิตประมงและดำรงความอุดมสมบูรณ์ในแหล่งน้ำ ตลอดจนสัตว์น้ำจืดหายากหรือใกล้สูญพันธุ์ของแต่ละท้องถิ่นเพื่อการอนุรักษ์ ดำเนินการผลิตและปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำโดยเน้นชนิดพันธุ์ที่เหมาะสมกับแหล่งน้ำเพื่อเพิ่มผลผลิตประมงและดำรงความอุดมสมบูรณ์ในแหล่งน้ำ อนุรักษ์พันธุ์สัตว์น้ำและรักษาความหลากหลายทางชีวภาพในแหล่งน้ำ ให้บริการทางวิชาการ และถ่ายทอดเทคโนโลยีการทำการประมง และให้การสนับสนุนทางวิชาการกับหน่วยงานส่วนภูมิภาคในเรื่องการกำกับ ดูแลด้านการทำการประมง และปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

รายนามผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าสถานีและผู้อำนวยการศูนย์

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	ปีที่ดำรงตำแหน่ง
๑.	นายวิเศษ ชมเดช	พ.ศ. ๒๕๑๗-๒๕๑๘
๒.	นายพิภพ กมลรัตน์	พ.ศ. ๒๕๑๘-๒๕๑๙
๓.	นายอำนาจ แท่นทอง	พ.ศ. ๒๕๑๙-๒๕๒๔
๔.	นายพิภพ กมลรัตน์	พ.ศ. ๒๕๒๔-๒๕๒๘
๕.	นายวิเชียร เปล่งฉวี	พ.ศ. ๒๕๒๘-๒๕๓๓
๖.	นายบุญช่วย ขาวปากน้ำ	พ.ศ. ๒๕๓๓-๒๕๓๘
๗.	นายรังสรรค์ ทรวงชมพันธุ์	พ.ศ. ๒๕๓๘-๒๕๔๖
๘.	นายวัฒนา ถาวรนาน	พ.ศ. ๒๕๔๖-๒๕๔๘
๙.	นายชุตีพงศ์ ว่องส่งสาร	พ.ศ. ๒๕๔๘-๒๕๕๓
๑๐.	นายเอกพจน์ เจริญศิริวงษ์ธนา	พ.ศ. ๒๕๕๓-ปัจจุบัน

อัตรากำลังบุคลากร

ก.ข้าราชการ

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง
๑.	นายเอกพจน์ เจริญศิริวงษ์	ผู้อำนวยการศูนย์ฯ
๒.	นางสาวจินตนา ดำรงไตรภพ	นักวิชาการประมงชำนาญการพิเศษ
๓.	นายองอาจ คำประเสริฐ	นักวิชาการประมงชำนาญการ
๔.	นายวชิระ กิตติมศักดิ์	นักวิชาการประมงชำนาญการ
๕.	นางสาวอ้อมเดือน มีจ้อย	นักวิชาการประมงชำนาญการ
๖.	นางศิริวัลยา วงษ์อุทอง	นักวิชาการประมงปฏิบัติการ
๗.	นายนิพนธ์ รื้อมูลงาม	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
๘.	นางสาวประทุม หมอดี	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

ข.ลูกจ้างประจำ

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง
๑.	นางวนิดา เอมโอช	พนักงานพิมพ์ ส.๑
๒.	นายสมพงษ์ เชื่องหลิว	ช่างไฟฟ้า ช.๒
๓.	นายอำพร ทองน้อย	ช่างเครื่องเรือ ช.๑
๔.	นายโพธิ์เงิน เผือกจิ้น	นายท้ายเรือ ส.๒
๕.	นายสมศักดิ์ มณีเนตร	พนักงานการประมงชำนาญการ ส.๑
๖.	นายสมศักดิ์ มั่นแพ	พนักงานขับรถยนต์ ส.๑
๗.	นายจินดา สุขเจริญ	พนักงานขับรถยนต์ ส.๑
๘.	นายวิชัย ตินะโส	พนักงานประมงพื้นฐาน บ.๑
๙.	นายธงชัย เอมโอช	พนักงานประมงพื้นฐาน บ.๑
๑๐.	นายอนันต์ พิมพ์คำ	พนักงานประมงพื้นฐาน บ.๑
๑๑.	นายนาม ตะโกใหญ่	พนักงานสถานที่ บ.๑
๑๒.	นายประสพ คชบรรดิษฐ์	พนักงานประมงพื้นฐาน บ.๑
๑๓.	นายสมพงษ์ สมทรง	พนักงานประมงพื้นฐาน บ.๑
๑๔.	นายวิโรจน์ เผือกจิ้น	พนักงานประมงพื้นฐาน บ.๑
๑๕.	นายสมนึก แซ่มตา	พนักงานประมงพื้นฐาน บ.๑
๑๖.	นายสุชาติ อารีย์	พนักงานประมงพื้นฐาน บ.๑
๑๗.	นายลพ เทพแก้ว	พนักงานประมงพื้นฐาน บ.๑
๑๘.	นายสุคนธ์ รอดเจริญ	พนักงานทั่วไป บ.๑
๑๙.	นายเช่า ดำเลิศ	พนักงานทั่วไป บ.๑
๒๐.	นายศรชัย ศรีทองผาภูมิ	พนักงานรักษาความปลอดภัย บ.๑

ค.ลูกจ้างประจำเงินทุนหมุนเวียนฯ

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง
๑.	นางสาวนราง	เผือกจีน
		เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี

ง.พนักงานราชการ

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง
๑.	นางสาวรัตนาวดี	กิจจา
		เจ้าพนักงานประมง
๒.	นางสาววาสนา	สระทองล้อม
		เจ้าพนักงานประมง
๓.	นางสาวกัณทิมา	เหรียญทอง
		เจ้าหน้าที่ประมง
๔.	นางละเมียด	กุสุนทร
		พนักงานผู้ช่วยประมง
๕.	นางสมใจ	ทองน้อย
		พนักงานผู้ช่วยประมง
๖.	นายอนันต์	กุสุนทร
		พนักงานผู้ช่วยประมง
๗.	นายสวัสดิ์	วงษ์ยศ
		พนักงานผู้ช่วยประมง
๘.	นายชัยพันธ์	เอมโอช
		พนักงานผู้ช่วยประมง
๙.	นายปรีชา	คชบรรดิษฐ์
		พนักงานผู้ช่วยประมง

ฉ.ลูกจ้างชั่วคราว

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง
๑.	นายสุรเชษฐ์	เผือกจีน
		คนงานประมง
๒.	นายเสน่ห์	ลอยแก้ว
		คนงานประมง

ง.พนักงานจ้างเหมาบริการ

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	หมายเหตุ
๑.	นายอำนาจ	ลอยแก้ว
๒.	นายนกเล็ก	กุสุนทร
๓.	นายสงบ	พันภัย
๔.	นายมนตรี	สอาดศรี
๕.	นางนภาพร	เผือกจีน
๖.	นายธนากร	เอมโอช

งบประมาณ

แผนงบประมาณ : ปรับโครงสร้างเศรษฐกิจภาคเกษตร

ผลผลิต : การจัดการให้เกิดผลผลิตสัตว์น้ำในแหล่งน้ำธรรมชาติ

๑.กิจกรรม : เพิ่มผลผลิตสัตว์น้ำ

หมวดรายจ่าย	ได้รับ (บาท)	เบิกจ่าย (บาท)	คงเหลือ (บาท)
งบบุคลากร			
- ค่าตอบแทนพนักงานราชการ	509,880.00	509,880.00	-
- ค่าครองชีพพนักงานราชการ	109,440.00	109,440.00	-
งบดำเนินงาน			
- ค่าตอบแทนใช้สอยและวัสดุ	2,198,624.26	2,198,624.26	-
- ค่าสาธารณูปโภค	386,285.11	386,110.11	175.63
รวม	3,204,230.00	3,204,054.37	175.63

ผลผลิต : สินค้าเกษตรมีคุณภาพได้มาตรฐาน

๒.กิจกรรม : ตรวจสอบและรับรองคุณภาพสินค้าประมง

หมวดรายจ่าย	ได้รับ (บาท)	ใช้จ่าย (บาท)	คงเหลือ (บาท)
งบบุคลากร			
- ค่าตอบแทนพนักงานราชการ	207,600.00	207,600.00	-
- ค่าครองชีพพนักงานราชการ	36,000.00	36,000.00	-
งบดำเนินงาน			
- ค่าตอบแทนใช้สอยและวัสดุ	709,970.00	709,531.66	438.34
- ค่าสาธารณูปโภค	100,000.00	100,000.00	-
รวม	1,053,570.00	1,053,570.00	438.34

๓.กิจกรรม : เกษตรอินทรีย์

หมวดรายจ่าย	ได้รับ (บาท)	ใช้จ่าย (บาท)	คงเหลือ (บาท)
งบดำเนินงาน			
- ค่าตอบแทนใช้สอยและวัสดุ	100,000.00	100,000.00	-
รวม	100,000.00	100,000.00	-

ผลผลิต : การผลิตสินค้าเกษตรได้รับการส่งเสริมและพัฒนา

๔.กิจกรรม : พัฒนาการเพาะเลี้ยงและปรับปรุงพันธุ์

หมวดรายจ่าย	ได้รับ (บาท)	ใช้จ่าย (บาท)	คงเหลือ (บาท)
งบดำเนินงาน			
- ค่าตอบแทนใช้สอยและวัสดุ	582,743.50	582,718.43	25.07
- ค่าสาธารณูปโภค	56,976.50	56,959.35	17.15
รวม	639,719.00	639,677.78	42.22

ผลผลิต : เกษตรกรได้รับการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพ

๕.กิจกรรม : สนับสนุนโครงการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

๕.๑ โครงการฟื้นฟูทรัพยากรพันธุ์ปลาและสัตว์น้ำจืดของไทย

หมวดรายจ่าย	ได้รับ (บาท)	ใช้จ่าย (บาท)	คงเหลือ (บาท)
งบดำเนินงาน			
- ค่าตอบแทนใช้สอยและวัสดุ	88,863.00	88,863.00	-
- ค่าสาธารณูปโภค	11,137.00	11,100.92	36.08
รวม	100,000	99,963.92	36.08

๕.๒ โครงการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

หมวดรายจ่าย	ได้รับ (บาท)	ใช้จ่าย (บาท)	คงเหลือ (บาท)
งบบุคลากร			
- ค่าตอบแทนพนักงานราชการ	68,880.00	68,880.00	-
- ค่าครองชีพพนักงานราชการ	12,000.00	12,000.00	-
งบดำเนินงาน			
- ค่าตอบแทนใช้สอยและวัสดุ	4,100.00	4,048.00	52.00
รวม	84,980.00	84,928.00	52.00

๖.กิจกรรม : ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชนด้านประมง

หมวดรายจ่าย	ได้รับ (บาท)	ใช้จ่าย (บาท)	คงเหลือ (บาท)
งบดำเนินงาน			
- ค่าตอบแทนใช้สอยและวัสดุ	183,500.00	183,294.90	205.10
รวม	183,500.00	183,294.90	205.10

แผนงบประมาณ : เงินนอกงบประมาณ

๑.งานเงินทุนหมุนเวียนเพื่อการผลิตพันธุ์ปลา พันธุ์กุ้ง และพันธุ์สัตว์น้ำอื่นๆ

หมวดรายจ่าย	ได้รับ (บาท)	ใช้จ่าย (บาท)	คงเหลือ (บาท)
งบบุคลากร			
- ค่าจ้างประจำ	152,380.00	146,400.00	5,980.00
- ค่าจ้างชั่วคราว	196,800.00	196,800.00	-
งบดำเนินงาน			
- ค่าตอบแทนใช้สอยและวัสดุ	103,600.00	8,856.00	94,744.00
รวม	452,780.00	352,056.00	100,724.00

งานอำนวยการ

งานธุรการ มีหน้าที่ติดต่อประสานงานระหว่างหน่วยงานของกรมประมง ส่วนราชการหน่วยงานอื่นๆ และปฏิบัติงานงานสารบรรณ การรับ - ส่งเอกสารราชการ วิทยุ - สื่อสาร ดำเนินการจัดทำบัญชีการเบิกจ่ายงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้างพัสดุ ครุภัณฑ์ และดูแลปรับปรุงทรัพย์สินของทางราชการ ดังนี้

ลำดับที่	งาน/กิจกรรม	หน่วยวัด	ผลการปฏิบัติงาน
๑.	งานธุรการ		
	- ลงทะเบียนรับหนังสือ	ฉบับ	๑,๒๑๖
	- ลงทะเบียนส่งหนังสือ	ฉบับ	๖๖๒
	- คำสั่งศูนย์ฯ	ฉบับ	๓๗
	- รับจดหมายอิเล็กทรอนิกส์	ฉบับ	๕๕๖
	- ส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์	ฉบับ	๒๓๐
๒.	งานการเงินและบัญชี		
	- งบประมาณที่ได้รับทุกโครงการ	บาท	๕,๓๖๖,๐๐๐.๐๐
	- เบิกจ่ายเงินทุกโครงการ	บาท	๕,๓๖๕,๐๕๐.๖๓
	- รายได้จากการจำหน่ายพันธุ์สัตว์น้ำ	บาท	๓๑๔,๐๗๐
	- เบิกจ่ายเงินตามระบบ GFMIS	ฉบับ	๙๗๙
	- ตรวจสอบใบสำคัญต่างๆ	ฉบับ	๘๕๓
	- บัญชีงบประมาณรายจ่าย/นอกงบประมาณ	ครั้ง	๕๔
	- จัดทำรายงานการเงินประจำเดือน	ครั้ง	๑๒
๓.	งานพัสดุครุภัณฑ์		
	- จัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีตกลงราคา	ครั้ง	๘๕๒
	- จัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีสอบราคา	ครั้ง	๑
	- จัดทำทะเบียนรับ-จ่ายวัสดุ	รายการ	๕๗๕
	- ต่อทะเบียนรถยนต์และจักรยานยนต์	ครั้ง	๙
	- ลงบัญชีครุภัณฑ์ (รับบริจาค)	รายการ	-

กิจกรรมเพิ่มผลผลิตสัตว์น้ำ

หลักการและเหตุผล

จากการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรในประเทศอย่างต่อเนื่อง เป็นผลให้ความต้องการใช้ทรัพยากรต่างๆ มีเพิ่มมากขึ้น ทรัพยากรด้านสัตว์น้ำจึงเป็นหนึ่งในทรัพยากรที่มีความต้องการเพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็ว จนมีแนวโน้มอาจลดลงได้หากขาดการอนุรักษ์หรือการทดแทนส่วนที่ถูกใช้ไปในธรรมชาติสำหรับงานด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำ รัฐบาลได้มีมาตรการต่างๆ เพื่อป้องกันและควบคุมไม่ให้เกิดการทำลายทรัพยากรสัตว์น้ำจนเกินขอบเขต อย่างไรก็ตามมาตรการที่ต้องปฏิบัติควบคู่กับการอนุรักษ์ คือ งานพัฒนาการผลิตพันธุ์สัตว์น้ำจืด ซึ่งถือเป็นงานหลักอย่างหนึ่งที่ต้องเร่งดำเนินการเพื่อศึกษาและพัฒนาเทคโนโลยีด้านการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดให้มีคุณภาพควบคู่กับการเพิ่มชนิดและจำนวนสัตว์น้ำจืด อันจะเป็นการทดแทนส่วนที่ถูกใช้ไปในธรรมชาติ เพื่อรักษาสมดุลของปริมาณสัตว์น้ำ ให้มากพอกับความต้องการของประชากรที่เพิ่มขึ้น และสนับสนุนให้ราษฎรได้มีความรู้ความชำนาญในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำเพื่อใช้บริโภคในครัวเรือน

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเพิ่มผลผลิตพันธุ์สัตว์น้ำจืดให้มีปริมาณเพียงพอกับความต้องการของผู้บริโภค ภายในประเทศและส่งออก
๒. พัฒนาเทคโนโลยีด้านการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่เหมาะสมในแต่ละพื้นที่
๓. พัฒนาศักยภาพของแหล่งทำการประมงให้มีความอุดมสมบูรณ์มากขึ้น
๔. ป้องกันและแก้ไขปัญหาอุปสรรคในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดในปัจจุบันและอนาคต
๕. ส่งเสริมและให้ความรู้ทางวิชาการด้านการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดแก่บุคคลทั่วไป

วิธีดำเนินงาน

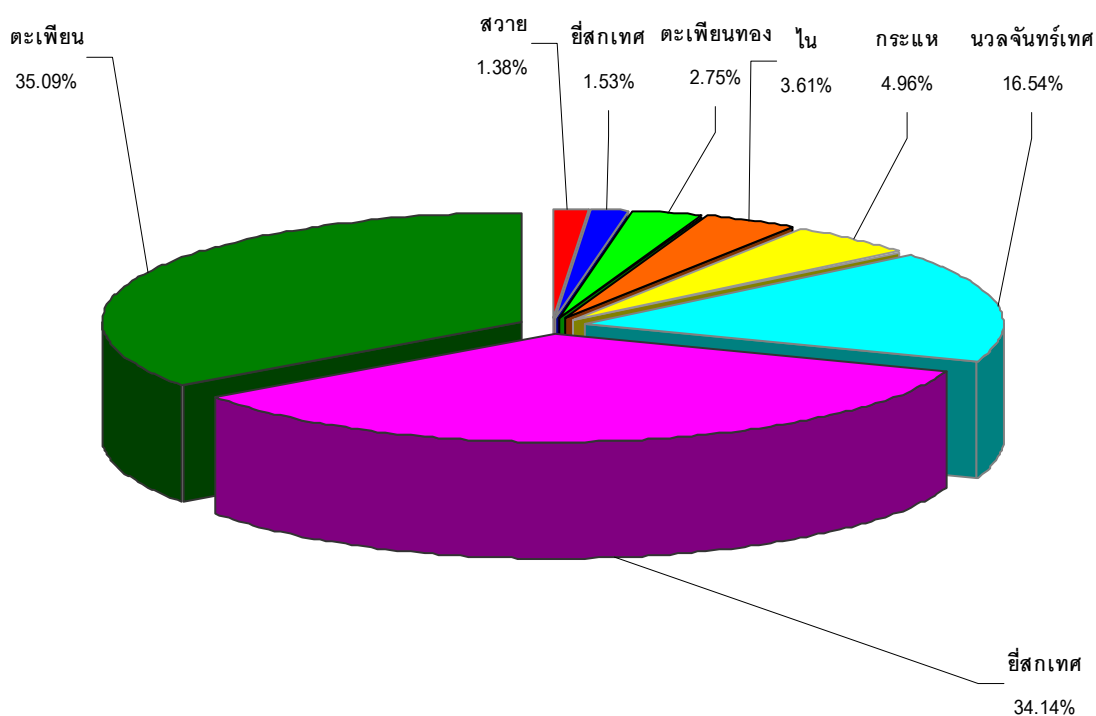
๑. จัดทำแผนการผลิตพันธุ์สัตว์น้ำจืดของหน่วยงาน
๒. ประสานหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำ
๓. ผลิตพันธุ์สัตว์น้ำตามแผนการผลิตประจำปี
๔. จัดปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำตามแผนการปล่อยประจำปีในแหล่งน้ำ ที่กำหนด

ผลิตพันธุ์สัตว์น้ำเพื่อตอบสนองกิจกรรมเพิ่มผลผลิตสัตว์น้ำ ปี ๒๕๕๓ ดังนี้

กิจกรรม	แผนการดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน
- ผลิตพันธุ์สัตว์น้ำปล่อยแหล่งน้ำ	14 ล้านตัว	14.528 ล้านตัว
- ประเมินผลการลงแรงประมง (CPUE)	2 แห่ง	2 แห่ง

ชนิดปลาที่ผลิตเพื่อปล่อยและแจกจ่ายให้กับหน่วยงานและเกษตรกรในอำเภอต่างๆ เพื่อปล่อยลงแหล่งน้ำธรรมชาติ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

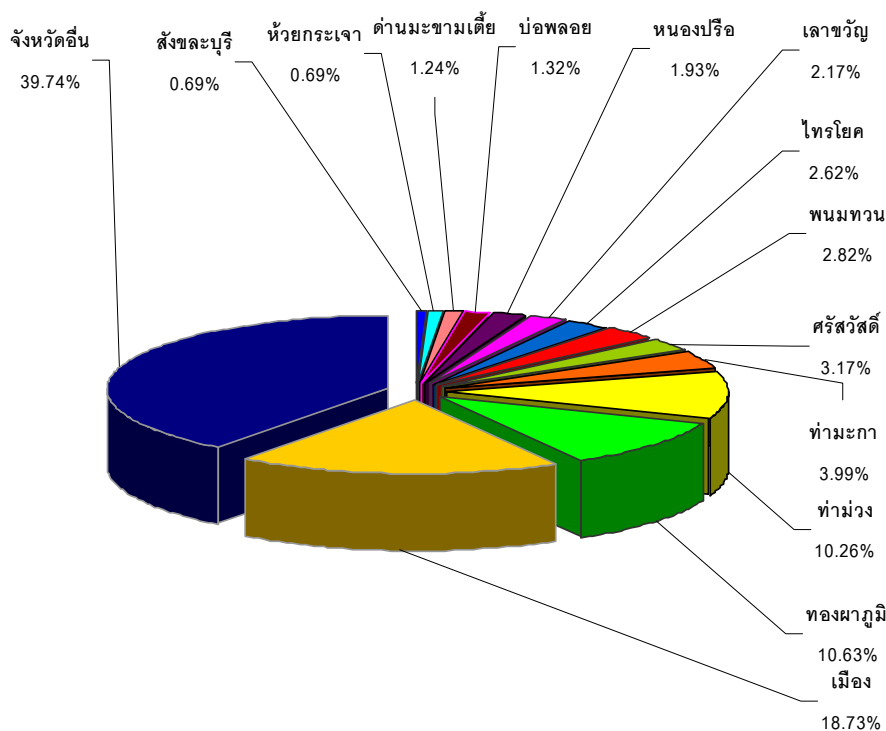
ชนิดปลา	จำนวน (ตัว)
1.ปลาดูเพียนขาว	5,099,000
2.ปลาดูเพียนทอง	400,000
3.ปลาอีสกเทศ	4,961,000
4.ปลานวลจันทร์เทศ	2,401,000
5.ปลาไน	525,000
6.ปลากระแห	720,000
7.ปลาอีสก	222,000
8.ปลาสร้อย	200,000
รวมทั้งรวม	14,528,000

สัดส่วน (ร้อยละ) ของชนิดพันธุ์สัตว์น้ำ ที่ปล่อยในแหล่งน้ำ ปี 2553

จำนวนพันธุ์สัตว์น้ำที่ผลิตได้ ทางหน่วยงานได้แจกจ่ายเพื่อปล่อยสู่แหล่งน้ำธรรมชาติในเขตจังหวัดกาญจนบุรี และจังหวัดใกล้เคียง โดยแยกเป็นรายอำเภอ ได้ดังนี้

จังหวัด/อำเภอ	จำนวน (ตัว)
1.ด่านมะขามเตี้ย	180,000
2.ทองผาภูมิ	1,545,000
3.ท่าม่วง	1,491,000
4.ท่ามะกา	580,000
5.ไทรโยค	380,000
6.บ่อพลอย	192,000
7.พนมทวน	410,000
8.เมือง	2,721,000
9.เลาขวัญ	315,000
10.ศรีสวัสดิ์	460,000
11.สังขละบุรี	100,000
12.หนองปรือ	280,000
13.ห้วยกระเจา	100,000
14.จังหวัดอื่นๆ (นครปฐม ราชบุรี พระนครศรีอยุธยา สมุทรสงคราม อ่างทอง)	5,774,000
รวมทั้งสิ้น	14,528,000

จำนวนพันธุ์สัตว์น้ำ (ร้อยละ) ที่มีการแจกจ่ายให้กับเกษตรกรในจังหวัด/อำเภอต่างๆ

กิจกรรมประเมินปริมาณสัตว์น้ำต่อหน่วยการลงแรงประมงในแหล่งน้ำจืด (CPUE)

หลักการและเหตุผล

จากสภาพการเปลี่ยนแปลงของแหล่งน้ำธรรมชาติ เป็นผลให้ทรัพยากรสัตว์น้ำลดจำนวน ลงเป็นอันมาก รวมทั้งสภาวะเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ส่งผลให้การใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำ เปลี่ยนแปลงรูปแบบไปการดำเนินกิจกรรม แหล่งน้ำตามธรรมชาติหลายแหล่งได้มีการนำมาใช้ประโยชน์ต่างๆ มากยิ่งขึ้น เพื่อตอบสนองความต้องการของชุมชน โดยไม่ได้คำนึงถึงกิจกรรมที่ดำเนินลงไปว่าจะก่อให้เกิดผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมของแหล่งน้ำมากน้อยเพียงใด ซึ่งจากสภาวะการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ได้ส่งผลให้ทรัพยากรประมงในแหล่งน้ำธรรมชาติได้ลดลงเป็นจำนวนมาก หรือเสื่อมโทรมจนเสีย สภาพไปในที่สุด

การบริหารและการจัดการทรัพยากรประมงในแหล่งน้ำจืด ได้จัดตั้งขึ้นเพื่อฟื้นฟูทรัพยากรประมงในแหล่งน้ำธรรมชาติ ก่อให้เกิดกระบวนการบริหารจัดการแหล่งน้ำด้านการประมงอย่างมีประสิทธิภาพ การนำทรัพยากรประมงมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการวางแผนการบริหารจัดการทรัพยากรประมง เพื่อให้ข้อมูลผลผลิตเชิงวิชาการที่สนับสนุนการปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำจืดของกรมประมงในแหล่งน้ำธรรมชาติ เพื่อร่วมกันบริหารจัดการทรัพยากรประมงในแหล่งน้ำอย่างมีประสิทธิภาพต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อฟื้นฟูทรัพยากรประมงในแหล่งน้ำธรรมชาติให้มีความอุดมสมบูรณ์
๒. เพื่อก่อให้เกิดแหล่งแพร่และขยายพันธุ์ของสัตว์น้ำในพื้นที่ใกล้เคียง
๓. เพื่อก่อให้เกิดการนำทรัพยากรประมงไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ

๑.สรุปผลจับในแม่น้ำแม่กลอง บริเวณอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี

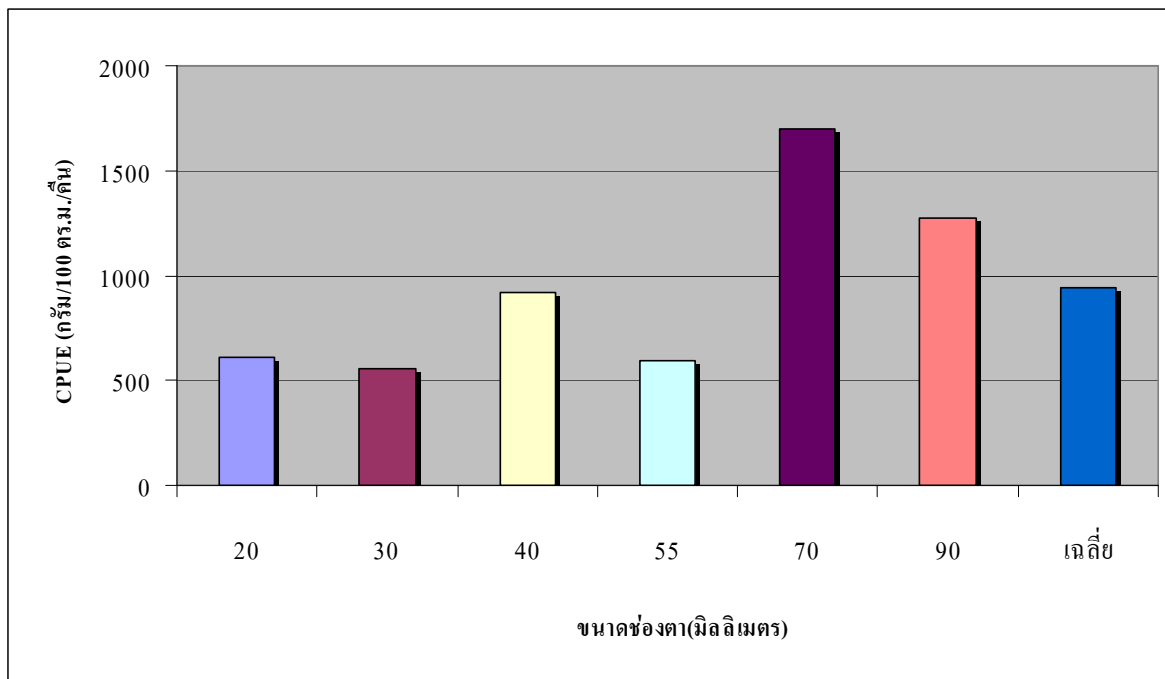
จากการประเมินผลจับสัตว์น้ำในแม่น้ำแม่กลอง ปี 2553 จับปลาได้ทั้งหมด 41 ชนิด โดยมีปริมาณต่อหน่วยการลงแรงประมงเท่ากับ 940 กรัม ต่อพื้นที่ช่าย 100 ตารางเมตรต่อคืน โดยช่ายขนาดช่องตา 70 มิลลิเมตร มีผลจับสูงสุดเฉลี่ย 1 696 กรัมต่อพื้นที่ช่าย 100 ตารางเมตรต่อคืน รองลงมาคือช่ายขนาดช่องตา 90, 40, 20, 55 และ 30 มิลลิเมตร มีผลจับ 1 273, 916, 608 , 593 และ 554 กรัมต่อพื้นที่ช่าย 100 ตารางเมตรต่อคืน ตามลำดับ โดยปลากระแห มีผลจับสูงสุด 151 กรัมต่อพื้นที่ช่าย 100 ตารางเมตรต่อคืน ดังรายละเอียดตามตารางที่ 1 และภาพที่ 1

ตารางที่ 1 ชนิดและผลจับของเครื่องมือช่าย (กรัม/พื้นที่ช่าย 100 ตารางเมตร/คืน) ขนาดช่องตาต่างๆ ในแม่น้ำแม่กลอง บริเวณ อ.เมือง จ. กาญจนบุรี ปี 2553

ชนิดปลา	ขนาดช่องตา (มิลลิเมตร)						เฉลี่ย
	20	30	40	55	70	90	
กต	0	5	0	0	0	0	1
กระทิง	0	19	0	0	0	0	3
กระมัง	16	12	97	111	195	94	87
กระสูบขีด	3	7	0	18	0	5	5
กระแห	417	129	160	103	98	0	151
กาดำ	0	0	0	0	169	33	34

ชนิดปลา	ขนาดช่องตา (มิลลิเมตร)						เฉลี่ย
	20	30	40	55	70	90	
ชียอก	11	9	0	0	0	0	3
คางเบื่อน	0	0	72	0	33	0	18
โจกไหม	3	10	8	5	0	0	4
ซัคเกอร์	0	0	0	0	76	96	29
ซ่า	0	11	121	29	0	0	27
แดง	0	0	14	0	32	70	19
ตะโกก	1	0	40	22	67	0	22
ตะพาก	0	0	30	0	0	0	5
ตะเพียน	0	0	0	0	214	103	53
ตะเพียนทราย	0	11	0	0	0	0	2
ตะเพียนทอง	6	22	54	169	178	33	77
ตาหมื่น	0	20	46	33	47	0	24
นิล	0	0	0	0	31	100	22
ปู	0	24	48	37	29	0	23
ปักเป้าทอง	5	0	0	0	0	0	1
แป้น	38	12	1	0	0	0	8
พรมหัวเหมีน	0	0	0	0	102	317	70
ยี่สกเทศ	0	0	9	0	37	0	8
ยี่สกไทย	0	0	32	4	0	0	6
ร่อนไม้ดับ	0	15	7	0	0	0	4
กระทิง	0	11	0	0	0	0	2
สร้อยขาว	0	3	0	4	0	8	3
ยี่สกไทย	0	4	0	3	0	0	1
ร่อนไม้ดับ	0	85	29	0	0	0	19
ลิ้นหมา	0	0	3	13	0	0	3
สร้อยขาว	0	4	0	0	0	0	1
สร้อยนกเขา	44	88	36	0	99	53	53
สร้อยน้ำเงิน	0	5	0	0	0	0	1
สลาด	0	0	0	0	157	137	49
สลิด	0	0	0	0	30	0	5
สวาย	0	0	0	0	22	207	38
สะตือ	0	0	0	0	24	18	7
สังกะวาด	0	6	16	4	0	0	4
สำลี	0	33	28	0	0	0	10
ไส้ตันตาขาว	24	59	24	5	13	0	21
ไส้ตันตาแดง	27	30	69	43	10	9	31

ชนิดปลา	ขนาดช่องตา (มิลลิเมตร)						เฉลี่ย
	20	30	40	55	70	90	
หมอช้างเหี้ยบ	0	0	0	0	35	0	6
หมู M	5	0	0	0	0	0	1
หางไก่	8	24	0	0	0	0	5
รวม	608	554	916	593	1,696	1,273	940

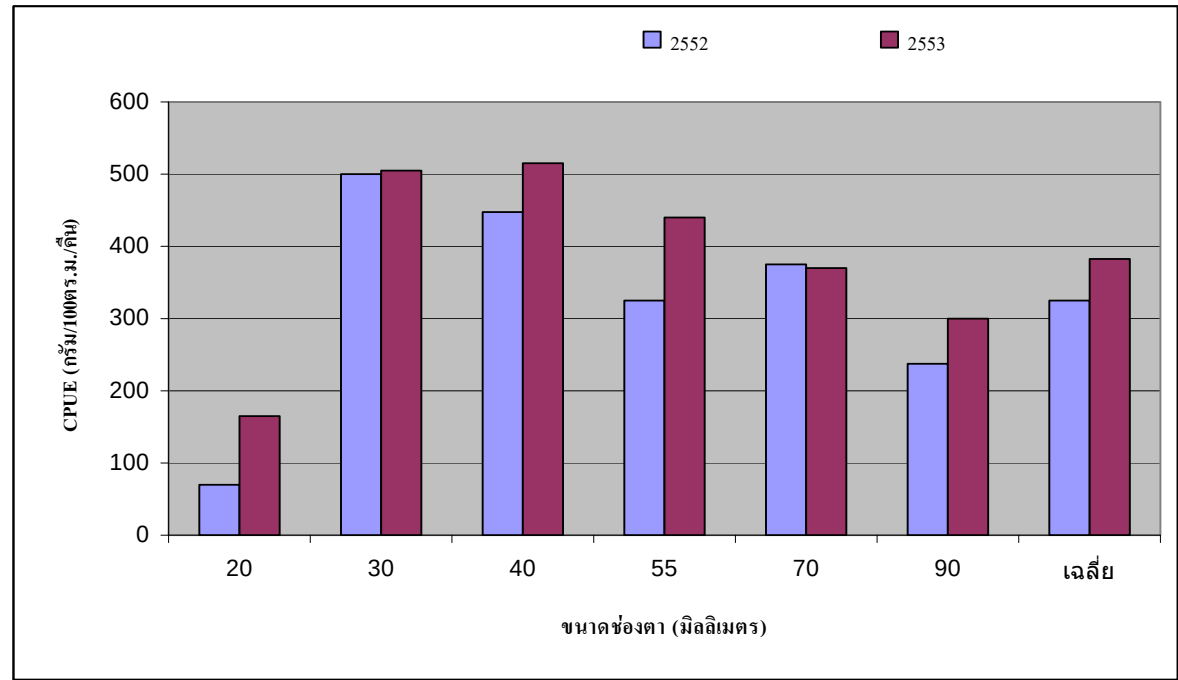
ภาพที่ 1 ประสิทธิภาพผลจับของเครื่องมือข่ายขนาดช่องตาต่างๆ ในแม่น้ำแม่กลอง บริเวณ อ.เมือง จ. กาญจนบุรี ปี 2553

๒. สรุปผลจับในอ่างเก็บน้ำเขื่อนวชิราลงกรณเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมา

จากการประเมินผลจับสัตว์น้ำในอ่างเก็บน้ำเขื่อนวชิราลงกรณ ปี 2552 พบมีผลจับเฉลี่ย 326 กรัมต่อพื้นที่ข่าย 100 ตารางเมตรต่อคืน และผลจับสัตว์น้ำในปี 2551 มีผลจับเฉลี่ย 321 กรัมต่อพื้นที่ข่าย 100 ตารางเมตรต่อคืน แสดงว่าผลจับสัตว์น้ำในอ่างเก็บน้ำเขื่อนวชิราลงกรณ มีผลจับเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.5 ดังรายละเอียดตารางที่ 2 และภาพที่ 2

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบประสิทธิภาพผลจับของเครื่องมือข่ายขนาดช่องตาต่างๆ ในอ่างเก็บน้ำเขื่อนวชิราลงกรณ์ จากการสุ่มตัวอย่างในปี 2553 และ 2552

ขนาดช่องตา (มิลลิเมตร)	ผลการจับของเครื่องมือข่าย (กรัม/พื้นที่ข่าย 100 ตารางเมตร/คืน)		
	ปี 2552	ปี 2553	เพิ่มขึ้น (ร้อยละ)
20	70	164	134.7
30	501	506	1.1
40	447	515	15.2
55	326	441	35.2
70	374	370	-1.0
90	238	299	25.7
เฉลี่ย	326	383	17.4

ภาพที่ 2 เปรียบเทียบประสิทธิภาพผลจับของเครื่องมือข่ายขนาดช่องตาต่าง ๆ ในอ่างเก็บน้ำเขื่อนวชิราลงกรณ์ จากการสุ่มตัวอย่างในปี 2553 และ ปี 2552

ภาพการดำเนินงานกิจกรรม

การเพาะขยายพันธุ์สัตว์น้ำ

จัดเตรียมพันธุ์สัตว์น้ำเพื่อปล่อยในแหล่งน้ำ

ให้บริการทางวิชาการแก่บุคคลทั่วไป

ภาพการดำเนินกิจกรรม (ต่อ)

ร่วมกิจกรรมการปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำเนื่องวันมหามงคลต่างๆ

วางข่าย - สุ่มช่วงวัดสัตว์น้ำเพื่อการประเมินผลผลิตในแหล่งน้ำ

เก็บข้อมูลตัวอย่างสัตว์น้ำเพื่อการประเมินผลผลิตในแหล่งน้ำ

กิจกรรมตรวจสอบและรับรองคุณภาพสินค้าประมง

หลักการและเหตุผล

รัฐบาลมีนโยบายให้ปี พ.ศ.๒๕๕๓ เป็นปีแห่งความปลอดภัยด้านอาหาร โดยมุ่งเน้นให้ประเทศไทยสามารถผลิตสินค้าการเกษตรที่มีคุณภาพ ถูกสุขอนามัย ปลอดภัยจากสารตกค้างและได้มาตรฐาน เพื่อให้ประชาชนมีสุขภาพที่ดี แข็งแรง ปราศจากโรคภัยและมีชีวิตที่มีคุณภาพ ซึ่งเกี่ยวพันโดยตรงต่อความมั่นคงก้าวหน้าของประเทศ และเพื่อให้ประชาชนชาวไทยได้บริโภคสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพเท่าเทียมสินค้าเกษตรส่งออก อีกทั้งทำให้สินค้าเกษตรมีการเพิ่มมูลค่าขึ้นและสามารถเพิ่มปริมาณการส่งออกไปยังต่างประเทศ ดังนั้นเพื่อเป็นการตอบสนองนโยบายดังกล่าว กรมประมง จึงได้ดำเนินโครงการความปลอดภัยด้านอาหารขึ้น เพื่อสร้างมาตรฐานและมาตรการที่เป็นบรรทัดฐานแก่อาหารสินค้าประมงตลอดจนการพัฒนาระบบการผลิตสัตว์น้ำที่มีคุณภาพและสามารถตรวจสอบย้อนกลับได้ทุกระบวนการผลิต ทำให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมรับผิดชอบ โดยกรมประมงทำการตรวจ และรับรองฟาร์มเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำให้เป็นไปตามมาตรฐานขั้นปลอดภัย และมาตรฐานการปฏิบัติทางประมงที่ดี

วัตถุประสงค์

- ๑.เพื่อให้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับนโยบายความปลอดภัยด้านอาหารของรัฐบาล
- ๒.ส่งเสริมให้ฟาร์มเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจัดที่มีอยู่ในปัจจุบัน ให้เข้าสู่ระบบการผลิตสัตว์น้ำตามมาตรฐานขั้นปลอดภัย
- ๓.ให้การรับรองฟาร์มเพาะอนุบาลและเลี้ยงสัตว์น้ำจัดที่ปฏิบัติตามมาตรฐานขั้นปลอดภัยและมาตรฐานการปฏิบัติทางประมงที่ดี

แผน/ผลการดำเนินงาน

- ๑.ให้การรับรองฟาร์มเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจัดที่ได้มาตรฐานการปฏิบัติทางประมงที่ดี จำนวน ๑๔๐ ราย สามารถดำเนินการได้ จำนวน ๙๑ ราย ดังนี้

ที่ตั้งฟาร์ม		ประเภทของฟาร์ม	จำนวน
จังหวัด	อำเภอ	เลี้ยงสัตว์น้ำ	(ราย)
กาญจนบุรี	พนมทวน	กุ้งขาว แวนนาไม	5
		ปลา	8
		ท่าม่วง	5
	บ่อพลอย	ปลา	3
		จระเข้	1
		ท่ามะกา	1
	ไทรโยค	กุ้งขาว แวนนาไม	1
		ปลา	3
		หนองปรือ	5
	หนองปรือ	ปลา	5

ที่ตั้งฟาร์ม		ประเภทของฟาร์ม	จำนวน
จังหวัด	อำเภอ	เลี้ยงสัตว์น้ำ	(ราย)
นครปฐม	กำแพงแสน	กึ่งก้ามกราม	27
		กึ่งขาว แวนนาไม	29
		จระเข้	2
รวมทั้งรวม			91

๒.ให้การรับรองฟาร์มเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดที่ได้มาตรฐานชั้นปลอดภัย จำนวน ๒๗๐ ราย สามารถดำเนินการได้ จำนวน ๒๖๗ ราย ดังนี้

ที่ตั้งฟาร์ม		จำนวน
จังหวัด	อำเภอ	(ราย)
กาญจนบุรี	ห้วยกระเจา	
	ทองผาภูมิ	41
	ท่ามะกา	84
	ท่าม่วง	2
	พนมทวน	2
	บ่อพลอย	118
รวมทั้งรวม		267

ระบบการรับรองคุณภาพตามมาตรฐาน ISO/IEC Guide 65

ความเป็นมา

ปัจจุบันกระแสการตื่นตัวด้านอาหารปลอดภัยได้แพร่หลายและกระจายตัวอย่างรวดเร็วในประเทศและต่างประเทศ อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากพิษภัยของสารเคมีในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นสารเคมีที่ใช้ในการเกษตรหรือกิจกรรมอื่นๆ ได้ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และยังส่งผลกระทบต่ออย่างรุนแรงต่อระบบนิเวศตามธรรมชาติ

ศูนย์พัฒนาระบบและรับรองมาตรฐานฟาร์มเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ (ศรฟ.) เป็นหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นเพื่อให้การรับรองระบบการผลิตและผลิตผลสัตว์น้ำตามมาตรฐานฟาร์มเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ GAP และ CoC และระบบการผลิต ผลิตผลและผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำตามมาตรฐานสัตว์น้ำอินทรีย์ แก่ภาครัฐและเอกชน โดยการสนับสนุนของหน่วยงานอื่นๆ ภายในกรมประมงที่เกี่ยวข้องกับการรับรอง โดยมุ่งหวังให้มีการยกระดับกระบวนการผลิตสัตว์น้ำให้ได้มาตรฐาน ผลิตผลสัตว์น้ำมีความปลอดภัยต่อผู้บริโภค และสามารถตรวจสอบย้อนกลับได้ อันจะเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม ตลอดจนมีการรักษาสีเขียวสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ ยังมีวัตถุประสงค์เพื่อยกระดับมาตรฐานคุณภาพสินค้าสัตว์น้ำภายในประเทศ และเพิ่มขีดความสามารถที่จะแข่งขันในตลาดต่างประเทศได้ ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการของศรฟ. บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว จึงได้จัดทำระบบคุณภาพตามมาตรฐาน ISO/IEC Guide 65 เพื่อให้ศรฟ. เป็นหน่วยรับรองระบบการผลิตและผลิตผลสัตว์น้ำตามมาตรฐานฟาร์มเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ GAP และ CoC และระบบการผลิต ผลิตผลและผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำตามมาตรฐานสัตว์น้ำอินทรีย์ เป็นที่ยอมรับในระดับสากล

วัตถุประสงค์

เพื่อยกระดับมาตรฐานคุณภาพสินค้าสัตว์น้ำภายในประเทศ และเพิ่มขีดความสามารถที่จะแข่งขันในตลาดต่างประเทศเพื่อให้สามารถบรรลุนโยบายคุณภาพและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ข้างต้น

การดำเนินงาน

ตามที่กรมประมงได้จัดตั้ง ศรพ. เพื่อบริหารจัดการระบบการรับรองมาตรฐานฟาร์มทั้งน้ำจืด และชายฝั่ง ให้เป็นไปตามมาตรฐาน ISO/IEC GUIDE 65 นั้น ศรพ.ได้เริ่มรับคำขอและดำเนินการตามระบบใหม่ ตั้งแต่วันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๕๓ โดยเริ่มเฉพาะ ๗ หน่วยงานนำร่อง ได้แก่ ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงชายฝั่ง ฉะเชิงเทรา ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงชายฝั่ง นครศรีธรรมราช ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงกุ้งทะเล จังหวัดสมุทรสงคราม สถานีเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งจังหวัดตรัง ศูนย์พัฒนาประมงพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดชลบุรี และศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดกาญจนบุรี โดยให้การรับรองเฉพาะขอบข่าย CoC และ GAP กุ้งทะเล, ปลานิล ตามมาตรฐานของกรมประมง มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

- ๑.ผู้ผลิต/กลุ่มผู้ผลิต ยื่นคำขอรับการรับรอง
- ๒.รับคำขอและตรวจสอบคำขอ
- ๓.คัดเลือกคณะผู้ตรวจประเมินและวางแผนการตรวจประเมิน
- ๔.เตรียมการตรวจประเมิน
- ๕.ดำเนินการตรวจประเมิน ณ สถานที่ผลิต
- ๖.จัดทำรายงานการตรวจประเมิน
- ๗.เสนอผู้ตัดสินใจให้การรับรองพิจารณา
- ๘.การจัดทำใบรับรองและเลขทะเบียนรายชื่อผู้ได้รับการรับรอง
- ๙.การตรวจติดตามผล
- ๑๐.การตรวจต่ออายุการรับรอง

ผลการดำเนินงานถึงปัจจุบัน

ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดกาญจนบุรี ดำเนินการให้บริการ การรับรองมาตรฐานฟาร์ม ตามมาตรฐาน ISO/IEC GUIDE 65 กับเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี และนครปฐม จำนวน ๕ ราย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

- ๑.ตรวจต่ออายุ จำนวนเกษตรกรที่ยื่นขอจำนวน ๒ ราย ผ่านการรับรอง ๑ ราย (ไม่ผ่านการตรวจนี้อาจจำนวน ๑ ราย)
- ๒.ตรวจรับรอง จำนวนเกษตรกรที่ยื่นขอจำนวน ๑ ราย ผ่านการรับรอง ๑ ราย
- ๓.ตรวจติดตาม ดำเนินการตรวจเกษตรกรจำนวน ๒ ราย ผ่านการตรวจ ๑ ราย (อยู่ระหว่างดำเนินการ ๑ ราย)

ปัญหาอุปสรรค

- ๑.เกษตรกรผู้เลี้ยงปลาในกระชังไม่สามารถขึ้นทะเบียนผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำได้ เนื่องจากพื้นที่เลี้ยงปลาไม่เป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนด
- ๒.ระบบเอกสารใช้ระยะเวลานาน
- ๓.ยังคงมีการตรวจพบสารตกค้างในเนื้อสัตว์น้ำ
- ๔.เกษตรกรไม่เข้าใจในระบบการรับรอง ควรเร่งการประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรทราบและเข้าใจ

ภาพการดำเนินงานกิจกรรม

เก็บข้อมูล/สัมภาษณ์เกษตรกรเพื่อตรวจรับรองมาตรฐานฟาร์มเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

เก็บตัวอย่างเนื้อสัตว์น้ำส่งตรวจวิเคราะห์สารตกค้าง

การติดตามการนำระบบคุณภาพตามมาตรฐาน ISO/IEC Guide 65 ไปประยุกต์ใช้ของหน่วยงานนำร่อง โดย ศรพ.และทีมปรึกษาจาก สรอ.

กิจกรรมพัฒนาการเพาะเลี้ยงและปรับปรุงพันธุ์

หลักการและเหตุผล

เพื่อดำเนินงานในการค้นคว้า ศึกษา วิจัย เกี่ยวกับข้อมูลทางวิชาการด้านการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด และการศึกษาสำรวจข้อมูลวิจัยประมงทะเล วิจัยและพัฒนาอุตสาหกรรมสัตว์น้ำ รวมทั้งศึกษางานวิจัยแหล่งประมง สิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ เพื่อนำผลที่ได้ไปปรับปรุงเทคนิคการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำให้ได้ผลผลิตสูงสุด และนำเทคโนโลยีใหม่ออกเผยแพร่ให้แก่เกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ นำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการวางแผนจัดการทรัพยากรประมงทะเลในน่านน้ำไทย ให้บริการด้านอุตสาหกรรมสัตว์น้ำ เพื่อให้มีการใช้สัตว์น้ำอย่างถูกสุขลักษณะและเป็นการเพิ่มมูลค่าสัตว์น้ำ

นอกจากนี้ งานวิจัยการประมงยังมีความสำคัญทางด้านเศรษฐกิจ สังคม เนื่องจากได้มีการสำรวจ ศึกษา ทางด้านสมุทรศาสตร์การประมงในบริเวณน่านน้ำไทย ในน่านน้ำทะเลไทยและบริเวณ แหล่งน้ำจืด ที่สำคัญ ตลอดจนข้อมูลเกี่ยวกับการแพร่กระจายปริมาณ และความชุกชุมของทรัพยากรสัตว์น้ำ การวางไข่ และสัตว์น้ำวัยอ่อน กำลังการผลิตของพืช สัตว์น้ำจืดและสัตว์น้ำทะเล เพื่อนำมาวางแผนจัดการทรัพยากรประมงของไทยต่อไป

วัตถุประสงค์

๑.สำรวจ ศึกษา วิจัย ข้อมูลในแหล่งทำการประมงต่างๆ เพื่อส่งเสริมการประมง รวมทั้งการสนับสนุน การทำการประมงร่วมกับต่างประเทศ

๒.เพื่อศึกษา ค้นคว้า ทดลอง วิจัย ให้ได้ข้อมูลทางวิชาการด้านการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และบริหาร ทรัพยากรประมงในแหล่งน้ำธรรมชาติ เพื่อนำเทคนิคที่ได้มาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาเพิ่มผลผลิตสัตว์น้ำ และ นำผลงานออกเผยแพร่แก่เกษตรกรผู้เพาะเลี้ยง

๓.เพื่อให้ได้รับความรู้และเทคโนโลยีที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการด้านการประมง

งานวิจัยที่ดำเนินการ

๑.เรื่อง การประเมินทรัพยากรประมง เศรษฐกิจสังคมและการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อการบริหาร จัดการประมงแบบมีส่วนร่วมในอ่างเก็บน้ำเขื่อนวชิราลงกรณ จังหวัดกาญจนบุรี (โครงการชุด)

รหัสทะเบียนวิจัย 53-0563-53031

๒.เรื่อง โครงสร้างและการแพร่กระจายของประชาคมปลาในอ่างเก็บน้ำเขื่อนวชิราลงกรณ จังหวัด กาญจนบุรี

รหัสทะเบียนวิจัย 53-0563-53031-001

๓.เรื่อง ระยะเวลาการสร้างชีสต์ของปลาเจ้าบ้านและผลของสารเคมีต่ออัตราการรอดของลูกหอยมุกน้ำจืด

รหัสทะเบียนวิจัย 53-0563-53072

๔.เรื่อง ผลของอุณหภูมิต่ออัตราการฟัก ระยะเวลาฟัก และอัตราส่วนเพศของตะพาบน้ำ

รหัสทะเบียนวิจัย 52-0563-52099

๕.เรื่อง Male biased sex ratio in captive bred Softshell Turtles *Chitra chitra*: Dose incubation temperature influence hatchling sex in the family Trionychidae?

ระยะเวลาการสร้างชีสของปลาเจ้าบ้านและผลของสารเคมีต่ออัตราการรอดของลูกหอยมุกน้ำจืด
Chamberlainia hainesiana

อ้อมเดือน มีชัย* และ วิสาखा ปุณยนก
ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดกาญจนบุรี
๒ สำนักวิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืด

บทคัดย่อ

การศึกษาระยะเวลาการสร้างชีสของปลาเจ้าบ้าน และผลของสารเคมีต่ออัตราการรอดของลูกหอยมุกน้ำจืด *Chamberlainia hainesiana* (Lea, 1856) ดำเนินการที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดกาญจนบุรี ระหว่างเดือนตุลาคม 2552 ถึงเดือนเมษายน 2553 แบ่งการศึกษาเป็น 2 การทดลอง คือ การทดลองที่ 1 ศึกษาระยะเวลาในการสร้างชีสอย่างสมบูรณ์ของปลาเจ้าบ้านหลังการเข้าเกาะของลูกหอยระยะโกลคิเดีย โดยตรวจสอบการสร้างชีสของปลา ในชั่วโมงที่ 0, 1, 2, 3, 6, 7, 8, 9, 12 และ 24 ชั่วโมงหลังการเข้าเกาะของลูกหอย พบว่าปลาสร้างชีสหุ้มลูกหอยระยะโกลคิเดียสมบูรณ์ในชั่วโมงที่ 3 เท่ากับ 13.62 เปอร์เซ็นต์ และเกิดชีสหุ้มลูกหอยครบทุกตัวในชั่วโมงที่ 9 การทดลองที่ 2 ศึกษาอัตราการรอดของลูกหอยและปลาที่เกิดจากการใช้สารเคมี 4 ชนิด คือ ออกซิเตตราไซคลิน 20 มิลลิกรัมต่อลิตร ยาเหลือง (acriflavine) 5 มิลลิกรัมต่อลิตร ฟอร์มาลิน 30 มิลลิกรัมต่อลิตร และต่างทับทิม 2 มิลลิกรัมต่อลิตร ในช่วงก่อนและหลังการเกิดชีส โดยนำปลาที่มีลูกหอยเกาะอาศัยใส่ลงเลี้ยงในตู้ทดลองขนาด 25x50x32 เซนติเมตร มีระบบเพิ่มอากาศ แบ่งการทดลองเป็น 3 ชุด ชุดที่ 1 ไม่เติมสารเคมีตลอดการเลี้ยงเป็นชุดควบคุม จำนวน 3 ตู้ ชุดที่ 2 เติมสารเคมีทันทีหลังปล่อยปลาลงตู้ จำนวน 12 ตู้ ชุดที่ 3 เติมสารเคมี ในชั่วโมงที่ 9 จำนวน 12 ตู้ ผลการทดลอง พบว่าไม่มีอิทธิพลร่วม (interaction) ระหว่างการใช้สารเคมีชนิดต่างๆ ที่เวลา 0 และ 9 ชั่วโมงหลังการเข้าเกาะของลูกหอย จำนวนลูกหอยระยะจูวีไนล์ที่ได้จากชุดที่ใส่ยาเหลืองทั้งในชั่วโมงที่ 0 และ 9 พบมีจำนวนลูกหอยไม่แตกต่างกันทางสถิติ ($p>0.05$) มีจำนวนเท่ากับ $3,261.67 \pm 60.00$ และ $3,716.00 \pm 241.50$ ตัวต่อตู้ตามลำดับ แต่มีความแตกต่างกับชุดการทดลองอื่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p<0.05$) ซึ่งจำนวนลูกหอยที่ได้มีค่าสอดคล้องกับอัตราการรอดของปลาเจ้าบ้านที่พบว่าชุดที่ใส่ยาเหลืองทั้งในชั่วโมงที่ 0 และ 9 มีอัตราการรอดสูงสุดเท่ากัน มีค่าเท่ากับ 35.56 ± 10.18 เปอร์เซ็นต์ แต่มีความแตกต่างกับชุดการทดลองอื่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p<0.05$)

คำสำคัญ : การสร้างชีสของปลาเจ้าบ้าน ลูกหอยมุกน้ำจืด

*ผู้รับผิดชอบ : ต.ม่วงชุม อ.ท่าม่วง จ.กาญจนบุรี ๗๑๑๑๐ โทร ๐ ๓๔๖๑ ๑๑๔๔
e-mail : oamduemm@yahoo.com

*Encysted Period by Host Fish and Effect of Chemical Solution on Survival Rate of
Freshwater Pearl Mussel Chamberlainia hainesiana Juvenile*

¹Oamduen Meejui* and ²Wisakar Poonyakanok

¹Kanchanaburi Inland Fisheries Research and Development Center

²Inland Fisheries Research and Development Center Bureau

Abstract

The studies on encysted period by host fish and effect of chemical solution on survival rate of freshwater pearl mussel *Chamberlainia hainesiana* (Lea, 1856) juvenile were conducted at Kanchanaburi Inland Fisheries Research and Development Center during October 2009 to April 2010. The studied were divided to 2 trials. The first, study on completely encysted period by host fish after glochidia attached was determined on encysted glochidia at 0, 1, 2, 3, 6, 7, 8, 9, 12 and 24 hrs. It was found that the glochidia were encapsulated by host fish at 3 hrs (13.62 percent) and all glochidia were completely encapsulated at 9 hrs (100 percent). The second experiment, study on survival rates of freshwater pearl mussel juvenile and host fish when 4 chemical solutions (oxytetracycline 20 mg/l, acriflavine 5 mg/l, formalin 30 ppm and potassium permanganate (KMnO₄) 2 mg/l) were added before and after encystment. Host fish were infested with glochidia larvae before released into glass aquarium (25x50x32) centimeter, containing air pump system. The studied were divided to 3 trials, trial 1 an untreated control group, trial 2 chemical treatment group at 0 hr and trial 3 chemical treatment group at 9 hrs. It was found that there were no interactions between any chemical solutions that were added in aquaria at time 0 and 9 hrs. There was no significantly statistical difference ($p>0.05$) between number of mussel juvenile in acriflavine solution aquaria at 0 and 9 hrs., $3,261.67\pm60.00$ and $3,716.00\pm241.50$ juvenile/aquaria, respectively. The number of mussel juvenile correlated with survival rates of host fish. The statistical analysis showed that the highest survival rate of host fish was found in acriflavine solution aquaria that were added at both 0 and 9 hrs. (35.56 ± 10.18 percent) ($p<0.05$).

Key words : Encysted of fish host, freshwater pearl mussel, *Chamberlainia hainesiana* Juvenile

*Corresponding author : Muangchum, Thamuang, Kanchanaburi. 71110 Tel. 0 3461 1144
e-mail : oamduemm@yahoo.com

ผลของอุณหภูมิต่ออัตราการฟัก ระยะเวลาฟัก และอัตราส่วนเพศของตะพาน้ำ *Amyda cartilaginea* (Boddaert, 1770)

วชิระ กิติมศักดิ์* และ อ้อมเดือน มีชัย
ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดกาญจนบุรี

บทคัดย่อ

การศึกษาผลของอุณหภูมิต่ออัตราการฟัก ระยะเวลาฟัก และอัตราส่วนเพศของตะพาน้ำ *Amyda cartilaginea* (Boddaert, 1770) ดำเนินการที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดกาญจนบุรี ระหว่างเดือน ตุลาคม พ.ศ. 2551 ถึงเดือนกันยายน พ.ศ. 2553 โดยใช้ไข่ตะพาน้ำจำนวน 80 ฟอง จาก 11 รัง แบ่งการทดลองออกเป็น 4 ชุดการทดลอง คือชุดควบคุม ฟักที่อุณหภูมิปกติ และฟักในตู้ฟักที่อุณหภูมิ 29, 31 และ 33 องศาเซลเซียส พบว่ามีอัตราการฟัก 20 ± 9 , 50 ± 11 , 65 ± 11 และ 20 ± 9 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ เมื่อวิเคราะห์ทางสถิติพบว่า อัตราการฟักของชุดควบคุมไม่แตกต่างกันทางสถิติกับการฟักที่อุณหภูมิ 33 องศาเซลเซียส และ อัตราการฟักที่อุณหภูมิ 29 องศาเซลเซียสไม่แตกต่างกันทางสถิติกับการฟักที่อุณหภูมิ 31 องศาเซลเซียส ($p > 0.05$) แต่อัตราการฟักของชุดควบคุมและการฟักที่อุณหภูมิ 33 องศาเซลเซียส แตกต่างกันทางสถิติกับการฟักที่อุณหภูมิ 29 องศาเซลเซียส และอุณหภูมิ 31 องศาเซลเซียส ($p < 0.05$) ระยะเวลาการฟักเฉลี่ยเท่ากับ 95-108, 89-105, 74-80 และ 102 ± 1 , 94 ± 2 , 77 ± 1 วัน ตามลำดับ ผลการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าเวลาฟักไข่เฉลี่ยของชุดควบคุมกับการฟักที่อุณหภูมิ 29 องศาเซลเซียส ไม่แตกต่างกัน ($p > 0.05$) และชุดควบคุมและฟักที่ 31 องศาเซลเซียส ไม่แตกต่างกันทางสถิติ ($p > 0.05$) แต่เวลาฟักเฉลี่ยของไข่ตะพาน้ำที่ฟักในชุดควบคุม ชุดที่ฟักที่อุณหภูมิ 29 และ 31 องศาเซลเซียส แตกต่างกันทางสถิติ ($p < 0.05$) กับชุดที่ฟักที่ 33 องศาเซลเซียส ผลการศึกษาค้นพบว่าสัดส่วนเพศผู้และเพศเมียของตะพาน้ำไม่แตกต่างกันในแต่ละชุดการทดลอง แสดงว่าเพศของตะพาน้ำไม่ได้กำหนดด้วยอุณหภูมิที่ใช้ฟักไข่ ซึ่งเพศของตะพาน้ำอาจถูกกำหนดด้วยสารทางพันธุกรรม หรือปัจจัยอื่น ซึ่งควรต้องมีการศึกษาต่อไป

จากผลการศึกษาครั้งนี้สรุปได้ว่าอุณหภูมิฟักไข่ตะพาน้ำไม่มีผลต่อสัดส่วนเพศลูกตะพาน้ำ แต่มีผลต่อระยะเวลาฟักไข่โดยการฟักไข่ที่อุณหภูมิสูงจะใช้เวลาในการฟักไข่น้อยกว่าฟักที่อุณหภูมิต่ำ และอุณหภูมิที่เหมาะสมในการฟักไข่ตะพาน้ำอยู่ในช่วง 29 และ 31 องศาเซลเซียส

คำสำคัญ: ตะพาน้ำ *Amyda cartilaginea*, อุณหภูมิ, อัตราการฟัก, ระยะเวลาฟัก, อัตราส่วนเพศ

* ผู้รับผิดชอบ: หมู่ ๑ ต.ม่วงชุม อ. ท่าวุ้ง จ.กาญจนบุรี ๗๑๑๑๐ โทร. ๐ ๓๔๖๑ ๑๑๔๔

e-mail : wachirak@fisheries.go.th

Effect of Temperature on Hatching Rate, Incubation Period and Sex Ratio of
Asiatic Softshell Turtle *Amyda cartilaginea* (Boddaert, 1770)

Wachira Kitimasak* and Oamduen Meejui

Kanchanaburi Inland Fisheries Research and Development Center

Abstract

The study of Temperature on Hatching Rate, Incubation Period and Sex Ratio of Asiatic softshell turtle *Amyda cartilaginea* (Boddaert, 1770) was conducted at Kanchanaburi Inland Fisheries Research and Development Center during October 2008 - September 2009. Eighty eggs from eleven clutches were divided for incubating into 4 groups, controlled, 29, 31 and 33 °C. It was found that the hatching rates were not significant differences between control and 33 °C groups, 29 and 31 °C groups ($p>0.05$) but the hatching rates of control and 33 °C groups were significantly differences with 29 and 31 °C groups ($p<0.05$). Hatching periods were 95-108, 89-105, 74-80 และ 102±1, 94±2, 77±1 days, respectively. The statistical analysis showed that the hatching periods of the control and 29 °C groups were not different ($p>0.05$) and the control and 31 °C groups were not different ($p>0.05$) but the hatching periods of control, 29 and 31 °C groups were significantly differences with 33 °C groups ($p<0.05$). The results of this study showed that male and female sex ratio was not difference that had shown the sex of *A. cartilaginea* was not depended on temperature dependent sex determination (TSD). The sex of *A. cartilaginea* may depend on genotypic sex determination (GSD) or other factors that should be studied more.

The results of this study concluded that sex of *A. cartilaginea* was not depended on temperature dependent sex determination (TSD). The temperature affected on incubation periods, the high incubating temperature was shorter incubation period than low temperature. The appropriate temperature for incubating *A. cartilaginea* egg was during 29 and 31 °C.

Key words : Burmese Asiatic softshell turtle, temperature, hatching rate, incubation period, sex ratio

* Corresponding author: Moo 1, Muangchum, Thamuang, Kanchanaburi 71110 Tel. 0 3461 1144
e-mail: wachirak@fisheries.go.th

Male biased sex ratio in captive bred Softshell Turtles *Chitra chitra*: Dose incubation temperature influence hatchling sex in the family Trionychidae?

GERALD KUCHLING^{1*} AND WACHIRA KITIMASAK²

¹School of Animal Biology, The University of Western Australia, Crawley, WA 6009, Australia;

²Kanchanaburi Inland Fisheries Development Center, Tha Muang
Kanchanaburi Province, 71110 Thailand

ABSTRACT

A captive breeding program for the critically endangered *Chitra chitra* (Testudines: Trionychidae) at Kanchanaburi Inland Fisheries Development Center (KIFDC), Thailand, produced 710 hatchlings between 2000 and 2004, with eggs being incubated in shaded areas only. Twenty nine captive bred *C. chitra* that died during rearing were dissected and their gonads examined histologically and microscopically to determined if they were ovaries or testes. Of the 29 juveniles 23 were males and 6 females (79% males). The male bias in captive-bred *C. chitra* indicates that the incubation conditions at KIFDC, which are likely cooler than in natural nests on sun exposed river sand banks, had a masculinizing effect on hatchlings despite the generally accepted wisdom that softshell turtles have genotypic sex determination and that incubation temperature has no effect on hatchling sex ratios. Sex determination in the family Trionychidae seems to be more variable and complex than currently recognised. Our finding that the incubation environment in a captive breeding facility can produce sex ratios skewed towards males in *C. chitra* has important implications for recovery projects of other critically endangered softshell turtles.

KEY WORDS : Captive breeding, *Chitra chitra*, incubation temperature, sex ratio, Trionychidae.

* Corresponding author : Gerald Kuchling Tel: +61 8 9381 5187

e-mail : kuchling@cyllene.uwa.edu.au

โครงการฟื้นฟูทรัพยากรพันธุ์ปลาและสัตว์น้ำจืดของไทย

ความเป็นมา

จากสภาพแวดล้อมที่เสื่อมโทรมลงไม่เอื้ออำนวยต่อการแพร่ขยายพันธุ์ของปลาและสัตว์น้ำจืดตามธรรมชาติ ประกอบกับการทำการประมงเกินกำลังผลิตของแหล่งน้ำตลอดจนภัยธรรมชาติ ส่งผลกระทบเสียหายอย่างรุนแรงต่อชนิดและปริมาณสัตว์น้ำจืดในแหล่งธรรมชาติ กล่าวคือ พันธุ์ปลาน้ำจืดของไทยบางชนิดได้สูญพันธุ์ไป นอกจากนี้ พันธุ์ปลาน้ำจืดของไทยอีกหลายชนิดมีปริมาณลดลงจนกระทั่งอยู่ในสถานะน่าวิตกต่อการสูญพันธุ์ โครงการฟื้นฟูทรัพยากรพันธุ์ปลาและสัตว์น้ำจืดของไทยนี้ เป็นโครงการพระราชดำริโครงการหนึ่งซึ่งมุ่งเน้นการเพาะเลี้ยงปลาและสัตว์น้ำจืดของไทยที่หายากหรือมีโอกาสสูญพันธุ์แล้วนำไปปล่อยในแหล่งน้ำธรรมชาติ เพื่อทดแทนปริมาณสัตว์น้ำที่ถูกทำลาย ซึ่งการเพิ่มผลผลิตของปลาในแหล่งน้ำ เป็นการเพิ่มรายได้และเพิ่มปริมาณอาหารโปรตีนแก่ราษฎรผู้ยากไร้ในชนบท นอกจากนี้ ยังส่งเสริมให้เกิดการเพาะเลี้ยงในเชิงการค้า ซึ่งจะสามารถเพิ่มผลผลิตปลาไทยจากการเลี้ยง และสามารถเพิ่มรายได้ต่อพื้นที่ของเกษตรกร อันจะเป็นส่วนสนับสนุนให้มีการพัฒนาการเพาะเลี้ยง ตลอดจนสามารถคืนความหลากหลายของชนิดปลาและสัตว์น้ำจืดของไทย อันจะนำมาซึ่งการใช้ทรัพยากรสัตว์น้ำอย่างยั่งยืนตลอดไป

ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดกาญจนบุรี จึงดำเนินการเพาะพันธุ์ปลาและสัตว์น้ำจืดของไทย ปล่อยในแหล่งน้ำธรรมชาติในพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรีและจังหวัดนครปฐม เพื่อเพิ่มผลผลิตและเป็นแนวทางในการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติต่อไป

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเพาะพันธุ์ปลาและสัตว์น้ำจืดของไทย
๒. เพื่อศึกษาวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดของไทยที่หายากและใกล้สูญพันธุ์
๓. เพื่อเพิ่มผลผลิตพันธุ์ปลาและสัตว์น้ำจืดของไทยในแหล่งน้ำธรรมชาติ

เป้าหมาย

๑. ผลิตพันธุ์ปลาและสัตว์น้ำจืดของไทย จำนวน ๔๕๕,๐๐๐ ตัว
๒. ปล่อยพันธุ์ปลาและสัตว์น้ำจืดของไทยลงในแหล่งน้ำธรรมชาติ จำนวน ๔๕๕,๐๐๐ ตัว

พื้นที่ดำเนินการ

แหล่งน้ำภายในจังหวัดกาญจนบุรีและจังหวัดนครปฐม

ผลการดำเนินงาน

งาน/กิจกรรม	หน่วยวัด	เป้าหมาย	ผลการปฏิบัติงาน
1. ผลิตพันธุ์สัตว์น้ำจืด	ตัว	455,000	485,000
- ปลาตะเพียนขาว	ตัว	80,000	100,000
- ปลาตะเพียนทอง	ตัว	250,000	250,000
- ปลากระแห	ตัว	110,000	120,000
- หอยมุกน้ำจืด	ตัว	15,000	15,000
2. ปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำจืด	ตัว	455,000	485,500

ภาพการดำเนินงานกิจกรรม

การเพาะขยายพันธุ์หอยมุกน้ำจืดเพื่อปล่อยคืนธรรมชาติ

การเพาะขยายพันธุ์ปลายี่สกไทย

การปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำในแหล่งน้ำ

โครงการศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชนด้านประมง

ความเป็นมา

เนื่องด้วยกรมประมงมีสถานที่สามารถจัดตั้งเป็นศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชนด้านการประมง เพื่อขยายโอกาสให้เกษตรกรเข้าถึงเทคโนโลยีด้านการประมงอย่างต่อเนื่อง โดยการฝึกปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม และเป็นระบบ แก่เกษตรกรในระยะเวลาที่เหมาะสม เพื่อเพิ่มความมั่นใจให้แก่เกษตรกรในการประกอบอาชีพ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ พร้อมทั้งดำเนินการปรับปรุงศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืด/ชายฝั่ง และสถานีประมงน้ำจืด ให้รองรับในการฝึกปฏิบัติและเรียนรู้ ดังนั้น กรมประมงจึงจัดตั้งศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชนด้านประมง ให้เป็นเครือข่ายของศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชนของหน่วยงานกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อเป็นต้นแบบการนำแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มาใช้ในการพัฒนาอาชีพของเกษตรกร มีความยั่งยืนตามศักยภาพของแต่ละบุคคล

ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดกาญจนบุรี ได้รับมอบหมายจากกรมประมงให้ดำเนินการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ฯ ขึ้นในหน่วยงาน เพื่อเป็นแหล่งเผยแพร่แนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว แก่บุคคลทั่วไป

วัตถุประสงค์

๑. จัดตั้งศูนย์เรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการประมง
๒. ให้บริการด้านเทคโนโลยีด้านการประมงในพื้นที่รับผิดชอบแก่เกษตรกรและผู้สนใจ
๓. เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ ดูงาน ทดลองปฏิบัติ รวบรวมภูมิปัญญาท้องถิ่น แลกเปลี่ยนประสบการณ์อย่างต่อเนื่องทั้งบุคลากรจากภาครัฐและเอกชน

วิธีดำเนินการ

๑. แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารโครงการฯ (ระดับกรม)
๒. แต่งตั้งคณะอนุกรรมการบริหารศูนย์ฯ
๓. จัดทำแผนการฝึกอบรมให้เหมาะสมกับเกษตรกรแต่ละพื้นที่
๔. จัดเตรียมสื่อ อุปกรณ์ สถานที่ วิทยากร ในการถ่ายทอดเทคโนโลยีที่กำหนด
๕. การติดตามประเมินผล เพื่อวัดผลการดำเนินงาน ให้คำปรึกษาเพื่อแก้ไขปัญหาและอุปสรรค

ผลการดำเนินงาน

งาน/กิจกรรม	หน่วยวัด	เป้าหมาย	ผลการปฏิบัติงาน
1. ปรับปรุงศูนย์เรียนรู้ฯ	แห่ง	1	1
2. จัดทำหลักสูตรฝึกอบรม	หลักสูตร	1	1
3. ฝึกอบรมเกษตรกร	ราย	30	30
4. ทัศนศึกษาดูงาน	ราย	30	30
5. การศึกษาดูงานของบุคลากรภายนอก	ราย	200	210

ภาพการดำเนินงานกิจกรรม

อบรมเกษตรกรจากจังหวัดกาญจนบุรีและสมุทรสงคราม จำนวน 30 ราย

เกษตรกรฝึกปฏิบัติการด้านการเพาะขยายพันธุ์ปลา

ศึกษาดูงานการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

งานเงินทุนหมุนเวียนเพื่อการผลิตพันธุ์ปลา พันธุ์กุ้ง และพันธุ์สัตว์น้ำอื่นๆ

วัตถุประสงค์

งานเงินทุนหมุนเวียนในการผลิตพันธุ์ปลา พันธุ์กุ้ง และพันธุ์สัตว์น้ำอื่นๆ เป็นโครงการที่กรมประมง ได้จัดสรรงบประมาณให้หน่วยงานต่างๆ ใช้ในการผลิตพันธุ์สัตว์น้ำ เพื่อจำหน่ายให้เกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในราคาที่กรมประมงกำหนด และนำเงินรายได้จากการจำหน่ายพันธุ์สัตว์น้ำส่งเป็น รายได้แผ่นดิน เข้าบัญชีเงินทุนหมุนเวียนฯ ของกรมบัญชีกลาง

ผลการจำหน่ายพันธุ์สัตว์น้ำ

ชนิดพันธุ์สัตว์น้ำ	ขนาด (ซม.)	ราคา (บาท)	จำนวน (ตัว)	จำนวนเงิน (บาท)
1.ปลานิล	2-3	0.10	214,300	21,430.00
2.ปลานิล	3-5	0.20	78,100	15,5620.00
3.ปลาดตะเพียนขาว	2-3	0.10	360,850	36,085.00
4.ปลาดตะเพียนขาว	3-5	0.20	308,650	61,730.00
5.ปลาดตะเพียนขาว	5-7	0.30	21,000	6,300.00
6.ปลาไน	2-3	0.10	25,300	2,530.00
7.ปลาไน	3-5	0.20	3,200	640.00
8.ปลาช่อนเทศ	2-3	0.10	29,700	2,970.00
9.ปลาช่อนเทศ	3-5	0.20	69,750	13,950.00
10.ปลาช่อนเทศ	5-7	0.30	27,900	8,370.00
11.ปลากดคัง	2-3	1.00	9,800	9,800.00
12.ปลากดคัง	3-5	2.00	15,700	31,400.00
13.ปลากดคัง	5-7	3.00	10,400	31,200.00
14.ปลาช่อนไทย	2-3	1.00	19,475	19,475.00
15.ปลาช่อนไทย	3-5	1.50	10,200	15,300.00
16.ปลาช่อนไทย	5-7	2.00	10,475	20,950.00
17.ปลาสวาย	2-3	0.20	71,900	14,380.00
18.ปลาสวาย	3-5	0.40	4,850	1,940.00
รวมทั้งหมด			1,291,550	314,070.00

ความก้าวหน้าการเพาะพันธุ์ตะพานม้านลาย

1. เรื่องเดิม

จากความสำเร็จของการเพาะพันธุ์ตะพานม้านลายครั้งแรกของโลก ตั้งแต่ พ.ศ. 2545 โดยกรมประมง ร่วมกับภาครัฐและเอกชนคือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) องค์การสวนสัตว์ และอมตะกรุ๊ป ที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดกาญจนบุรี โดยใช้แม่พันธุ์จำนวน 2 ตัว และพ่อพันธุ์จำนวน 4 ตัว โดยแม่พันธุ์ตัวที่ 1 ได้รับความอนุเคราะห์จากคุณวิกรม กรมดิษฐ์ วางไข่ตั้งแต่ พ.ศ. 2545-2547 ทุกปี จากนั้นได้นำแม่พันธุ์ส่งคืนเจ้าของ แม่พันธุ์ตัวที่ 2 ได้รับความอนุเคราะห์จากสวนสัตว์เปิดเขาเขียว วางไข่ พ.ศ. 2545 และ 2550 พ่อพันธุ์จำนวน 1 ตัวเป็นของสวนสัตว์เปิดเขาเขียว และอีก 3 ตัวเป็นของกรมประมง

ภาพที่ 1 หลุมไข่ตะพานม้านลาย

2. ความก้าวหน้าการเพาะพันธุ์ตะพานม้านลาย

เมื่อวันเสาร์ที่ 6 กุมภาพันธ์ 2553 พบว่าแม่ตะพานม้านลายตัวที่ 2 วางไข่จำนวน 41 ฟอง และพบว่ามีการพัฒนาของตัวอ่อนแล้ว จำนวน 39 ฟอง และไข่ทั้งหมดนี้ศูนย์ฯ ได้ดำเนินการฟักในถังฟักไข่ ซึ่งคาดว่าไข่ตะพานม้านลายจะฟักเป็นตัวต้นเดือนเมษายนนี้

ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดกาญจนบุรี

ม.1 ต.ม่วงชุม อ.ท่าม่วง จ.กาญจนบุรี 71110 โทร. 0-3461-1144

E-mail : kanchanaburi@yahoo.com www.fisheries.go.th/lf-kanchanaburi/web2

ระหว่างวันที่ 13-14 กุมภาพันธ์ 2553 Dr. Gerald Kuchling จาก The University of Western Australia และภรรยา (Guundie) เดินทางมาศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดกาญจนบุรี เพื่อช่วยตรวจสอบเพศลูกตะพานน้ำ *Amyda cartilaginea* ด้วยวิธี endoscopy ประกอบการศึกษาของอุณหภูมิต่ออัตราส่วนเพศของตะพานน้ำ

วันเสาร์และอาทิตย์ที่ 13-14 มีนาคม 2553 แม่ตะพานม่านลาย ได้วางไข่ครั้งที่ 2 และ 3 จำนวน 61 และ 67 ฟอง ตามลำดับ และได้นำไข่ทั้งหมดไปฟักในถังฟักไข่ ซึ่งคาดว่าจะไข่ตะพานม่านลายครั้งที่ 2 และ 3 นี้ จะฟักเป็นตัวประมาณกลางเดือนพฤษภาคมนี้

นักศึกษาสาขาวิชาอณูนิเวศวิทยา ภาควิชาธรณีวิทยา คณะวิทยาศาสตร์ ม.เชียงใหม่ เข้าเยี่ยมชมกรรมวิธีการเพาะเลี้ยงมูกน้ำจืดภายในศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดกาญจนบุรี ในวันที่ 17 มีนาคม 2553

ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดกาญจนบุรี

ม.1 ต.ม่วงชุม อ.ท่าม่วง จ.กาญจนบุรี 71110 โทร. 0-3461-1144

E-mail : kanchanaburi@yahoo.com www.fisheries.go.th/lf-kanchanaburi/web2

วันที่ 18 มีนาคม 2553 ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดกาญจนบุรี ได้นำพันธุ์หอยมุกน้ำจืด *Chamberlainia hanesiana* จำนวน 15,000 ตัว ปล่อยภายใต้โครงการฟื้นฟูทรัพยากรพันธุ์ปลาและสัตว์น้ำจืดของไทย ในแม่น้ำแควน้อย บริเวณ หมู่ที่ 4 และ 10 ต.ลุ่มสุม อ.ไทรโยค จ.กาญจนบุรี

วันที่ 18 มีนาคม 2553 ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดกาญจนบุรี ดำเนินการรวบรวมพันธุ์ปลาจากฟาร์มเกษตรกร ต.ดอนยายหอม อ.เมือง จ.นครปฐม เพื่อนำไปปล่อยลงแม่น้ำนครชัยศรี ตามการร้องขอจากสำนักงานประมงจังหวัดนครปฐม

ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดกาญจนบุรี

ม.1 ต.ม่วงชุม อ.ท่าม่วง จ.กาญจนบุรี 71110 โทร. 0-3461-1144

E-mail : kanchanaburi@yahoo.com www.fisheries.go.th/lf-kanchanaburi/web2

ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดกาญจนบุรี

ปีที่ ๒ ฉบับที่ ๓ ประจำเดือน เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๓

ข่าวประชาสัมพันธ์

ความก้าวหน้าการเพาะพันธุ์ตะพาบมันลาย

ภาพที่ 1 เก็บไข่ตะพาบมันลายรังที่ 5

ตะพาบมันลายในบ่อเพาะพันธุ์ของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดกาญจนบุรี วางไข่มาแล้วทั้งสิ้น 4 รัง จำนวน 237 ฟอง

ภาพที่ 2 ลูกตะพาบมันลายกำลังจะออกจากไข่

เมื่อวันที่ 15 เมษายน 2553 ตะพาบมันลายได้วางไข่รังที่ 5 จำนวน 68 ฟอง โดยมีไข่แฝด 2 จำนวน 2 ชุด และไข่แฝด 3 จำนวน 2 ชุด รวมไข่ตะพาบมันลายจากแม่ 1 ตัว ทั้งสิ้น 5 รัง จำนวน 305 ฟอง.

ภาพที่ 3 ลูกตะพาบมันลายออกจากไข่

เมื่อวันที่ 17-18 เมษายน 2553 ไข่ตะพาบมันลาย รังที่ 1 ฟักเป็นตัวจำนวน 15 ตัว จากไข่ที่มีการพัฒนาของตัวอ่อน 30 ฟอง คิดเป็นอัตราการฟัก 50 เปอร์เซ็นต์ โดยมีระยะเวลาการฟัก 70-71 วัน

ระหว่างวันที่ 7-12 มีนาคมที่ผ่านมา กลุ่มงานวิจัยแหล่งน้ำได้ดำเนินการประเมินปริมาณสัตว์น้ำต่อหน่วยลงแรงประมง (CPUE) ในอ่างเก็บน้ำวชิราลงกรณ และแม่น้ำแม่กลอง อ.เมือง จ.กาญจนบุรี

รูปที่ 4 การศึกษาภายในกระเพาะของปลา

รูปที่ 5 ปลาที่จับได้

ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดกาญจนบุรี

ม.1 ต.ม่วงชุม อ.ท่าม่วง จ.กาญจนบุรี 71110 โทร. 0-3461-1144

E-mail : kanchanaburi@yahoo.com www.fisheries.go.th/~kanchanaburi/web2

วันที่ 29 มีนาคม ถึง 2 เมษายน 2553 ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดกาญจนบุรี ได้จัดประชุมเพื่อรายงานความก้าวหน้าของแผนงานวิจัย การประเมินทรัพยากรประมง เศรษฐกิจ และการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อการจัดการประมงแบบมีส่วนร่วมในอ่างเก็บน้ำ เขื่อนวชิราลงกรณ์ จังหวัดกาญจนบุรี

7 เม.ย.53 คณะทำงานศึกษาสภาพแวดล้อมแหล่งอาศัยปลิงในแหล่งน้ำธรรมชาติ ของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดกาญจนบุรี ได้เข้าร่วมปฏิบัติงานสำรวจ ข้อมูลตาม "โครงการศึกษาปัจจัยทางสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับปลิงใน แม่น้ำแควใหญ่และแม่น้ำแม่กลอง จังหวัดกาญจนบุรี" ครั้งที่ 3

ผลิตพันธุ์หอยกาน้ำจืด *Chamberlainia hainesiana* ประจำปีงบประมาณ 2553 เริ่มดำเนินการตั้งแต่วันที่ 3 พ.ย.52 ถึงปัจจุบัน เพาะพันธุ์ได้จำนวน 14 รุ่น ผลิตลูกหอย ระยะจู๋ในล้นขนาด 200 ไมครอน ได้จำนวน 636,000 ตัว โดยใน 3 รุ่นแรก อนุบาลต่อ จนถึงขนาด 2-3 ซม. ได้จำนวน 6,300 ตัว คิดเป็นอัตรารอด 3.75 %

เนื่องในวันสงกรานต์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดกาญจนบุรี แจกจ่ายพันธุ์ปลาให้กับ เทศบาลเมืองกาญจนบุรี เพื่อปล่อยลงสู่แม่น้ำแม่กลองเป็นจำนวน 200,000 ตัว

ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดกาญจนบุรี

ม.1 ต.ม่วงชุม อ.ท่าม่วง จ.กาญจนบุรี 71110 โทร. 0-3461-1144

E-mail : kanchanaburi@yahoo.com www.fisheries.go.th/~kanchanaburi/web2

เมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม 2553 ตะพานหินตัวแรกของปีงบประมาณ 2553 ได้พักออกมา 1 ตัว โดยใช้เวลาพัก 204 วัน ซึ่งในปีงบประมาณนี้ตะพานหินได้วางไข่ทั้งสิ้น 49 ฟอง

19 พฤษภาคม 2553 ออกตรวจเยี่ยมเกษตรกรและเก็บตัวอย่างน้ำจากฟาร์มเกษตรกรเพื่อตรวจหาเชื้อ Salmonella, Vibrio cholerae และ E. coli ตามกิจกรรมเฝ้าระวังและตรวจติดตามสุขอนามัยสถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและแหล่งเลี้ยงสัตว์น้ำจืดเพื่อการส่งออก

วันที่ 25 พฤษภาคม 2553 ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดกาญจนบุรี ดำเนินการกำจัดจอกหูหนูยักษ์ ซึ่งมีสถานะภาพเป็นศัตรูพืชกักกันของประเทศไทย ที่แพร่ระบาดในแม่น้ำแม่กลอง

ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดกาญจนบุรี

ม.1 ต.ม่วงชุม อ.ท่าม่วง จ.กาญจนบุรี 71110 โทร. 0-3461-1144

E-mail : kanchanaburi@yahoo.com www.fisheries.go.th/ff-kanchanaburi/web2

ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดกาญจนบุรี

ปีที่ ๒ ฉบับที่ ๕ ประจำเดือน มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๓

ข่าวประชาสัมพันธ์

16 มิถุนายน 2553 นายชนินทร์ ศรีทองสุข อธิบดีกรมประมง และผู้ตรวจกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พร้อมภรรยา ได้มาเยี่ยมชมการดำเนินงานของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดกาญจนบุรี ดูงานการเพาะเลี้ยงตะพาบมันลาย เต่าและตะพาบน้ำชนิดต่างๆ พร้อมดูการเพาะเลี้ยงหอยมุกน้ำจืด

17 มิถุนายน 2553 นายชนินทร์ ศรีทองสุข นายกิจจา ใจเย็น และคณะรวมในพิธีปล่อยพันธุ์ปลายี่สกไทยจำนวน 100,000 ตัว ที่บริเวณท่าเรือเขื่อนศรีนครินทร์

วันที่ 20-25 มิถุนายน 2553 กลุ่มงานวิจัยแหล่งน้ำ ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดกาญจนบุรี ได้ออกพื้นที่ปฏิบัติงานวิจัยเรื่อง โครงสร้างและการแพร่กระจายของประชาคมปลา ในอ่างเก็บน้ำเขื่อนวชิราลงกรณ์ จังหวัดกาญจนบุรี

ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดกาญจนบุรี
 ม.1 ต.ม่วงชุม อ.ท่าม่วง จ.กาญจนบุรี 71110 โทร. 0-3461-1144
 E-mail : kanchanaburi@yahoo.com www.fisheries.go.th/lf-kanchanaburi/web2

ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดกาญจนบุรี

ปีที่ ๒ ฉบับที่ ๖ ประจำเดือน กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๓

ข่าวประชาสัมพันธ์

5-6 กรกฎาคม 2553 ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดกาญจนบุรี ได้ต้อนรับคณะเจ้าหน้าที่จาก MASCI ศรฟ. และตัวแทนศูนย์ฯ/สถานี สังกัดสำนักวิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืด จำนวน 19 หน่วยงาน ที่เดินทางเข้าร่วม 'การประชุมเพื่อติดตามการนำระบบคุณภาพไปประยุกต์ใช้ ตามโครงการพัฒนาระบบการตรวจรับรองของกรมประมงตามมาตรฐานจีเอพี และ ซีไอที ของกรมประมง'

กลุ่มงานวิจัยเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดกาญจนบุรี ได้ดำเนินการเพาะพันธุ์ปลากดคังเพื่อการขยายพันธุ์ต่อไป

31 กรกฎาคม 2553 ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดกาญจนบุรี ร่วมจัดนิทรรศการ 'การเพาะเลี้ยงหอยมุกน้ำจืด' ในกิจกรรมปลูกป่าเฉลิมพระเกียรติ และมหกรรมคอนเสิร์ต 'พลิกฟื้นผืนป่าด้วยพระบารมี' ของกองพลทหารราบที่ 9 กองทัพบก ณ บริเวณสวนสมเด็จพระญาณสังวร เทศบาลเมืองกาญจนบุรี

ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดกาญจนบุรี

ม.1 ต.ม่วงชุม อ.ท่าม่วง จ.กาญจนบุรี 71110 โทร. 0-3461-1144

E-mail : kanchanaburi@yahoo.com www.fisheries.go.th/if-kanchanaburi/web2

เมื่อวันที่ 12 สิงหาคม 2553 ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดกาญจนบุรี ได้ร่วมกิจกรรมทำบุญตักบาตรข้าวสารอาหารแห้ง และร่วมพิธีปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำ เนื่องในมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ 12 สิงหาคม ราชินี โดยหน่วยงานได้นำพันธุ์สัตว์น้ำให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดกาญจนบุรี และนครปฐม จำนวน 2 ล้านตัว เพื่อปล่อยในวันมหามงคลดังกล่าว

เมื่อวันที่ 24 สิงหาคม 2553 ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดกาญจนบุรี ได้นำพันธุ์ปลาจำนวน 300,000 ตัว เพื่อปล่อยในพิธีปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำ เนื่องในโอกาสครบรอบ 60 ปี แห่งพระราชพิธีบรมราชาภิเษก ณ ทำนายนาวัดท่าดิน ต.แก่งเสี้ยน อ.เมือง จ.กาญจนบุรี

วันที่ 4, 18, 23 และ 26 สิงหาคม 2553 ฝ่ายวิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำของศูนย์ฯ ได้ดำเนินการสัมภาษณ์เกษตรกร/ผู้ประกอบการเลี้ยงกุ้งก้ามกราม เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับโครงการศึกษาเกณฑ์การปฏิบัติการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดีสำหรับกุ้งก้ามกราม

วันที่ 29 สิงหาคม - 3 กันยายน 2553 กลุ่มงานวิจัยแหล่งน้ำ ได้ปฏิบัติงานประเมินผลการลงแรงประมง (CPUE) ในแม่น้ำแม่กลองบริเวณตอนบนของอ่างเก็บน้ำเขื่อนแม่กลอง และอ่างเก็บน้ำเขื่อนวชิราลงกรณ

ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดกาญจนบุรี

ม.1 ต.ม่วงชุม อ.ท่าม่วง จ.กาญจนบุรี 71110 โทร. 0-3461-1144

E-mail : kanchanaburi@yahoo.com www.fisheries.go.th/ff-kanchanaburi/web2

วันที่ 14-18 กันยายน 2553 ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดกาญจนบุรี ได้จัดประชุมเพื่อสรุปผลการดำเนินงานวิจัยประมงน้ำจืดปี 2553 ในส่วนของแผนงานวิจัย เรื่อง การประเมินทรัพยากรประมง เศรษฐกิจสังคม และการมีส่วนร่วมของชุมชน เพื่อการบริหารจัดการประมงแบบมีส่วนร่วม ในอ่างเก็บน้ำเขื่อนวชิราลงกรณ จังหวัดกาญจนบุรี โดยมีหัวหน้าโครงการวิจัยเข้าร่วมประชุม 6 ท่าน

16-18 กันยายน 2553 ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดกาญจนบุรี ได้ร่วมพิธีเปิดงานวันประมงแห่งชาติ ครั้งที่ 27 ณ จังหวัดสมุทรสงคราม และร่วมจัดแสดงพันธุ์สัตว์น้ำ ตะพาบม่านลาย และหอยมุกน้ำจืด ที่ศูนย์ฯ ได้ทำการเพาะเลี้ยงให้ประชาชนที่มาร่วมงานได้ชม

ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดกาญจนบุรี

ม.1 ต.ม่วงชุม อ.ท่าม่วง จ.กาญจนบุรี 71110 โทร. 0-3461-1144

E-mail : kanchanaburi@yahoo.com www.fisheries.go.th/if-kanchanaburi/web2